

Άρθρο του Τάκη Απ. Καψάλη

“ Επιχειρηματική Στρατηγική και Εφαρμογές”

Β’ ΒΥΤΙΝΑ-Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

[B - 2040](#)

T.K.

ΙΑΝ. 2012

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σελ. 2
2.	ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑΣ	σελ. 3
3.	Η ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΣΤΙΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	σελ. 4
4.	Η ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΒΥΤΙΝΑΣ	σελ. 5
5.	Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ Β-2040	σελ. 6
6.	ΠΡΕΠΕΙ ΟΜΩΣ ΝΑ ΑΛΛΑΞΟΥΜΕ	σελ. 8
7.	ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ Β – 2040: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	σελ. 10
8.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι <u>Παγκοσμιοποίηση</u>	σελ.18
9.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ <u>Όρια ανάπτυξης</u>	σελ. 19
10.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ <u>Σενάρια και προβλέψεις για το μέλλον του πλανήτη</u>	σελ. 21
11.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV <u>Καταστατικός Χάρτης της Γης</u>	σελ. 23
12.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V <u>Βιωσιμότητα</u>	σελ.30
13.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI <u>Πρωτόκολλο του Τόκιο</u>	σελ. 31
14.	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	σελ. 32

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα περισσότερα σενάρια ως προς το μέλλον της γης μέχρι το 2100 είναι απαισιόδοξα. Καταλήγουν σε «υπέρβαση των ορίων»⁽¹⁾ και κατάρρευση λόγω εξάντλησης των πόρων, έλλειψης τροφής, βιομηχανικής κάμψης ή σε κάποιους συνδυασμούς των προηγούμενων ή άλλων παραγόντων.

Βρισκόμαστε σε μια σημαντική καμπή της γήινης ιστορίας. Σε μια χρονική στιγμή που η ανθρωπότητα πρέπει να επιλέξει το μέλλον της. Καθώς ο κόσμος καθίσταται ολοένα και πιο αλληλοεξαρτώμενος και εύθραυστος, το μέλλον προοιωνίζει μεγάλους κινδύνους που όμως είναι αναστρέψιμοι. Πόσο αυτό επηρεάζει την δική μας κοινότητα, τη **BYTINA**⁽²⁾; Ποιες είναι οι ευκαιρίες που μας παρουσιάζονται για μια βιώσιμη πορεία στο μέλλον; Πώς μπορούμε να εκμεταλλευτούμε τις εμπειρίες μας μέχρι τώρα και τη γνώση μας για τους μελλοντικούς κινδύνους για να χαράξουμε αυτή τη πορεία μας; Πως θέλουμε να είναι η κοινότητα μας **30 – 40 χρόνια** από σήμερα και όχι να σχεδιάσουμε, ως συνήθως, για 3-4 χρόνια οπότε και η αναμονή βιώσιμων αποτελεσμάτων αποτελεί ουτοπία; Και πώς θα φθάσουμε εκεί;

Αυτές τις απαντήσεις δίνουμε στο παρόν, μέσω της **Βιώσιμης Ανάπτυξης**⁽³⁾ και αντίστοιχης **Μεθοδολογίας**.

⁽¹⁾ «Υπέρβαση των ορίων» σημαίνει το να μεγαλώνεις τόσο πολύ και τόσο γρήγορα που να υπερβαίνεις τα όρια. Όταν η υπέρβαση των ορίων συμβεί, προκαλεί πιέσεις που αρχίζουν να καθυστερούν και σταματούν την ανάπτυξη. Η ακολουθία των αιτίων της υπέρβασης των ορίων είναι πάντοτε οι ίδιες σε οποιαδήποτε κλίμακα από το προσωπικό μέχρι το πλανητικό. Πρώτα, υπάρχει ανάπτυξη, επιτάχυνση, ταχύτατη αλλαγή. Δεύτερον, υπάρχει κάποιο είδος εμποδίου, πέραν από το οποίο, το κινούμενο σύστημα δεν μπορεί να αποδώσει. Τρίτον, υπάρχει καθυστέρηση ή λάθος στη κατανόηση των αντιδράσεων που προσπαθούν να κρατήσουν το σύστημα μέσα στα όρια του.

⁽²⁾ Εδώ και σε όλο το υπόλοιπο κείμενο, με τον όρο **BYTINA** εννοούμε το χωριό Βυτίνα ή και μία ευρύτερη περιοχή. Αυτό θα προσδιοριστεί αργότερα από τους ίδιους τους πολίτες.

⁽³⁾ Βιώσιμη Ανάπτυξη είναι η δυνατότης της δυνατότητας ικανοποίησης των ατομικών και κοινωνικών αναγκών λαμβάνοντας υπόψη τη προστασία του περιβάλλοντος και την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων με ρυθμό μικρότερο από αυτό που ανανεώνονται.

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑΣ

Να γιατί ανησυχούμε για το μέλλον.

- Το επίπεδο θάλασσας αυξήθηκε κατά 10-20 εκατοστά από το 1900. Η έκταση και το πάχος του αρκτικού πάγου έχει μειωθεί το καλοκαίρι.
- Η απόσταση μεταξύ πλουσίων και φτωχών έχει μεγαλώσει.
- Το 2002 ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών εκτίμησε ότι 75% των ψαριών των ωκεανών ψαρεύονταν στο επιτρεπτό ή ακόμη περισσότερο. Το ψάρεμα του μπακαλιάρου στον Βόρειο Ατλαντικό για εκατοντάδες χρόνια έχει οδηγήσει τον μπακαλιάρο σε βιολογικό αφανισμό.
- Περίπου 14 δισεκατομμύρια στρέμματα από τα χρησιμοποιούμενα για την γεωργία έχουν υποβαθμιστεί.
- 54 χώρες είδαν το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν τους (ΑΕΠ) τα τελευταία δέκα χρόνια να μειώνεται.

Επί πλέον

- Γύρω στο 2030, η κύρια ερώτηση θα είναι «τι χρησιμεύουν οι άνθρωποι σε ένα κόσμο που αυτοπαράγει τις τεχνολογικές δυνατότητες τελείως ανεξάρτητα από τον ανθρώπινο έλεγχο;» (Ένωση τεχνητής και ανθρώπινης νοημοσύνης)
- Με τη παγκοσμιοποίηση κινδυνεύουμε να χάσουμε τις παραδόσεις μας και υποχρεωνόμαστε στην ίδια πολιτιστική και τεχνολογική πραγματικότητα.
- Ο καταϊγισμός πληροφίας δεν δίνει χρόνο αφομοίωσής και συσχέτιση της με άλλες
- Για χιλιάδες χρόνια η περιβαλλοντική ερώτηση ήταν πως να προστατευθούν οι άνθρωποι από τις καταστροφές της φύσης. Τώρα η ερώτηση είναι πως να προστατεύσουμε την φύση από τις πολλαπλές υπερβάσεις του ανθρώπου.

Από τα προηγούμενα λοιπόν συνάγεται ότι έχουμε να αντιμετωπίσουμε προβλήματα όπως:

- 1) Φτώχεια και ανισότητα
- 2) Εξάντληση πόρων, σύγκρουση συμφερόντων και ανταγωνισμό (ενέργεια, νερό, τροφή κλπ)
- 3) Περιβαντολογική βλάβη
- 4) Παγκοσμιοποίηση [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I]
- 5) Διακυβέρνηση: κακοδιαχείριση, διαφθορά, έλλειψη συνεργειών κυβερνήσεων – πολιτών
- 6) Ανισοροπία ιδιωτικού και δημοσίου τομέα: ο πάρα πολύ μεγάλος κυβερνητικός έλεγχος ή η χωρίς περιορισμό αγορές είναι και τα δυο επικίνδυνα άκρα
- 7) Όρια στην ανάπτυξη [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II], που εξαρτώνται από τα όρια εξαγωγής της ύλης και της ενέργειας από τη γη (Ανανεώσιμες και μη ανανεώσιμες πηγές). Αν ξεπεραστούν τα όρια, τότε τα απόβλητα και οι ρυπογόνες ουσίες που παράγονται μέσα από τα συστήματα οικονομίας δεν μπορούν να απορροφηθούν από το περιβάλλον. Και τα όρια αυτά είναι ορατά.

Αυτά τα προβλήματα δείχνουν ένα κόσμο που γρήγορα θα υπερβαίνει τις δυνατότητες του, που θα καταναλώνει περισσότερα από αυτά που μπορεί να αντικαταστήσει.

Αλλά ίσως ακόμη υπάρχει χρόνος να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα και να τα απαλείψουμε.

Είναι αδύνατον να προβλέψουμε το μέλλον αυτό καθαυτό. Είναι πολύ λεπτεπίλεπτο και σύνθετο και οι ελπίδες μας και οι φόβοι μας (δηλ. Οι προβλέψεις μας) αυτές καθαυτές παίζουν ένα ρόλο στη διαμόρφωση του. Γιατί είναι τόσο δύσκολο να το προβλέψει κάποιος; Διότι το σύστημα πλανήτη έχει την ικανότητα την μικρότερη αλλαγή να την μετατρέψει στην μεγαλύτερη επίδραση.

Παρόλα αυτά, χρησιμοποιώντας system dynamics θεωρία και ένα μοντέλο ηλεκτρονικού υπολογιστή που καλείται «World3», ομάδα ειδικών παρουσίασε και ανέλυσε στο βιβλίο «The Limits to Growth» διάφορα σενάρια [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ, ΣΕΝΑΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ] που έδειξαν διάφορες πιθανές «διαδρομές» της ανάπτυξης του κόσμου – σε σχέση και με περιβαντολογικά αποτελέσματα. Τι συμπεράσματα έβγαλαν; Πέρα από την απαισιόδοξη πρόβλεψη για «υπέρβαση των ορίων» και τον καταποντισμό μέσα από εξάντληση των πόρων, έλλειψη τροφής, μείωση παραγωγής ή κάποιο συνδυασμό αυτών ή άλλων παραγόντων, αφήνουν περιθώρια ανθρώπινης αντίδρασης μέσα από διαπιστώσεις ότι μπορούν να βρεθούν κατάλληλοι συνδυασμοί πληθυσμιακής ανάπτυξης, βιομηχανικού αποτελέσματος, επιπέδου ρύπανσης, επενδύσεων, υλικών, κλπ, που να κάνει το σύστημα βιώσιμο.

Η ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΣΤΙΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Μία αντίδραση της ανθρωπότητας ήταν ο «Καταστατικός Χάρτης της Γης»[ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV]. Ο Καταστατικός Χάρτης της Γης είναι μια ολοκληρωμένη δήλωση αρχών για ένα **δίκαιο και βιώσιμο** [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΙ V, ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ] κόσμο. Η σύνταξη του κειμένου άρχισε το 1987 από τη παγκόσμια επιτροπή περιβάλλοντος και ανάπτυξης και το τελικό κείμενο εγκρίθηκε τον Μάρτιο του 2000 από την επιτροπή του Earth Charter στα γραφεία της UNESCO στο Παρίσι.

Δέκα έξη Αρχές και εξήντα δύο Υπο-Αρχές περιγράφονται σε 4 κύριες κατηγορίες:

- 1) Σεβασμός και φροντίδα για την κοινωνία της ζωής
- 2) Οικολογική ακεραιότητα [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI, ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΟΥ ΚΙΟΤΟ]
- 3) Οικονομική και κοινωνική δικαιοσύνη
- 4) Δημοκρατία της μη βίας και της ειρήνης. Όλα μαζί αποτελούν μία δήλωση για τα απαραίτητα μέτρα προς οικοδόμηση μίας δίκαιης, βιώσιμης και ειρηνικής παγκόσμιας κοινωνίας του 21ου αιώνα.

Οι Αρχές του Καταστατικού Χάρτη της Γης μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν οδηγός στον σχεδιασμό βιωσιμότητας και σαν εργαλείο εκτίμησης προόδου προς την βιωσιμότητα σε τοπικές κοινωνίες.

Η ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΒΥΤΙΝΑΣ

Οι τοπικές κοινωνίες, παντού, όλο και πιο πολύ κατανοούν τις διασυνδέσεις της τοπικής τους ευημερίας με την παγκόσμια κατάσταση της οικονομίας, τον κοινωνικό ιστό, την διακυβέρνηση και το περιβάλλον. **Μία τέτοια τοπική κοινωνία είναι η Βυτίνα.** Ειδικότερα τώρα που βρισκόμαστε σε φάση πολιτιστικής αλλαγής, σε φάση που ο ανθρώπινος πολιτισμός ξεπερνάει την παρατεταμένη εφηβική ηλικία και αναγνωρίζει την θέση μας στο παγκόσμιο οικοσύστημα και την ευθύνη μας για όλων των ειδών τις ζωές στη γη. Επί πλέον η τρέχουσα Ελληνική και παγκόσμια οικονομική κρίση αναδεικνύουν αλλαγές που απαιτούνται πρωτού φθάσουμε στο σημείο που δεν υπάρχει επιστροφή.

Τι είναι η Βυτίνα; Χωρίς αμφιβολία είναι ένα περίπλοκο σύστημα με επίκεντρο τον πολίτη. Πώς συμπεριφέρεται ένα σύστημα; Όπως η οικογένεια: Φέρνει σε επαφή τα μέλη της σε μια ουσιαστική σχέση αλληλεξαρτήσεων και αλληλοεπιδράσεων που ενεργούν σα σύνολο. Τι συμβαίνει όμως με εμάς τους πολίτες της Βυτίνας; Που αποτυπώνεται το κοινό μας όραμα; Ποιός μας ρώτησε τι είδους Βυτίνα θέλουμε; Που είναι οι κοινοί μας μακροπρόθεσμοι στόχοι για να ικανοποιήσουμε το όραμα; Κοιτώντας Αναπτυξιακά Προγράμματα της Βυτίνας, τα περισσότερα είναι τεχνικά έργα, βραχυπρόθεσμα. Η στενή αντίληψη που αφορά επίλυση μεμονωμένων προβλημάτων. Προφανώς σχεδιάζονται για χρόνο μέχρι τις επόμενες εκλογές. Έχουν ποτέ αναγνωρισθεί οι διάφορες τάσεις και συμπεριφορές του συστήματος Βυτίνα σα σύνολο; Μήπως, τότε, προέκυπτε ότι μπορούσαμε να εστιαστούμε στη μείωση των σκουπιδιών πριν να συμβούν, αντί να ασχολούμαστε με τις χωματερές τώρα; Πώς θα σχεδιάσουμε στρατηγικές και τις αντίστοιχες δράσεις αν δεν δούμε τις αλληλοεπιδράσεις των δυνάμεων που επενεργούν στο σύστημα με το ενεργητικό κεφάλαιο της Βυτίνας; Πώς αλληλοεπιδρά το Μαίναλο με το σχέδιο εκμετάλλευσης του Σανατορίου, με το κυκλοφοριακό, με τη στάθμευση, με την εναλλακτική εκμετάλλευση της γης που αυξάνει το ενεργητικό, με το σχέδιο εκμετάλλευσης των κατασκηνώσεων από το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, με την ίδρυση του Μεσογειακού Κέντρου, με την εξασφάλιση κάποιου ελάχιστου εισοδήματος για τους κατοίκους; Πώς βλέπουμε σε ποιό σημείο του συστήματος πρέπει να επέμβουμε για να αλλάξουμε παγιωμένες ζημιογόνες τάσεις και να τις στρέψουμε σε θετική κατεύθυνση; Πότε σχεδιάσαμε ή εκμεταλλευτήκαμε διαχρονικά δείκτες που αποδίδουν την αποτελεσματικότητα μέτρων; Που είναι το μακροπρόθεσμο σχέδιο δράσης της Βυτίνας για να ικανοποιήσει έστω κάποιο κοινό όραμα των Βυτιναίων, που έστω κάποιοι φαντάστηκαν; Γιατί οι αποφάσεις λαμβάνονται μεμονωμένα και χωρίς τη συμμετοχή των πολιτών; Οι αποφάσεις που λαμβάνονται ικανοποιούν τις αρχές της «Χάρτας της Γης» που εξασφαλίζουν μία βιώσιμη ανάπτυξη; Δυστυχώς, οι απαντήσεις σε όλες αυτές τις ερωτήσεις δείχνουν το τι μας εμποδίζει προς ένα βιώσιμο μέλλον. Οι προβλέψεις για την εξέλιξη του πλανήτη μας τις επόμενες δεκαετίες δεν είναι και οι καλύτερες. Οι εξελίξεις αυτές επηρεάζουν έμμεσα και τις τοπικές κοινότητες. Και την δικιά μας προφανώς. Εμείς οι πολίτες δεν έχουμε λόγο για το πώς θέλουμε το χωριό μας το 2040 για παράδειγμα, για να εξασφαλίσουμε τις νέες γενιές; Θα σταματήσουμε να είμαστε ευνούχοι;

Η αντίδραση μας

Έχοντας λοιπόν τις πολύ δυνατές ενδείξεις, αν όχι προβλέψεις, για το που πάμε σαν παγκόσμια κοινότητα (κατά συνέπεια και σαν τοπικές κοινωνίες), έχοντας την παγκόσμια αντίδραση στις αναμενόμενες εξελίξεις με την δημιουργία του **Καταστατικού Χάρτη της Γης και με αρχές που όλοι οι λαοί έχουν «υποσχεθεί» να ακολουθούν, έχοντας κατανοήσει πλήρως ότι οι τοπικές κοινωνίες μας δεν συμμετέχουν καθόλου στη διαμόρφωση του δικού τους μέλλοντος τους αλλά εξαρτώνται από τα βραχυπρόθεσμα σχέδια των πολιτικών εκπροσώπων, ποιά πρέπει να είναι η δική μας αντίδραση σαν πολίτες μιας τοπικής κοινωνίας; Τι πρέπει και πως πρέπει να το κάνουμε για να οδηγήσουμε την τοπική κοινωνία μας σε μια άκρως επιθυμητή και βιώσιμη πραγματικότητα, ας πούμε 30 χρόνια μετά, μέσα απο μια βιώσιμη ανάπτυξη; Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα θα είναι και η δική μας τοπική αντίδραση, για να εξασφαλίσουμε όσο μπορούμε καλύτερα τις γενεές που έρχονται.**

Το «κάλεσμα για δράση» που αναλύεται στο παρόν ΣΧΕΔΙΟ: **B-2040** αφορά ακριβώς τη δική μας αντίδραση, το δικό μας σχέδιο, το σχέδιο των «**ΒΥΤΙΝΑΙΩΝ**», για τη δημιουργία της **ΙΔΑΝΙΚΗΣ ΒΥΤΙΝΑΣ** του 2040.

Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ B-2040

Πολλοί από μας ενδιαφέρονται πολύ για τις κοινότητες που ζούμε. Ασχέτως αν ένας είναι στέλεχος της τοπικής αυτοδιοίκησης, θεσμικός, ηγέτης, εκπαιδευτικός ή ακτιβιστής, θέλει να βοηθήσει την κοινότητα μας έτσι ώστε αυτή να γίνει αρεστή στον καθένα να ζήσει σε αυτή, να εργασθεί, να παίξει, να ασκήσει τα θρησκευτικά του καθήκοντα, να είναι συνδεδεμένος με τους γείτονες και ολόκληρη την κοινότητα. Το ενδιαφέρον μας μπορεί να αφορά τοπικά θέματα όπως προϋπολογισμός για το σχολείο, εθελοντισμός, τουρισμός, αποθέματα νερού ή μπορεί να αφορά διεθνή θέματα όπως υπερθέρμανση του πλανήτη, ρύπανση του περιβάλλοντος, ή θέματα για τα οποία δεν έχουμε μετρήσιμα όρια, όπως βία και τρομοκρατία και το αυξανόμενο άνοιγμα μεταξύ πλουσίων και πτωχών.

Παρά όμως τις καλύτερες προσπάθειες μας, συχνά βρίσκουμε ότι η κοινότητα μας, η τοπική μας κοινωνία, έχουν κολλήσει ακόμα και στο βραχυπρόθεσμο χρονοδιάγραμμα. Όσο τα θέματα επιμένουν, οι ηγέτες της κοινότητας κολλάνε ακόμα περισσότερο με τις βραχυπρόθεσμες λύσεις και τη διαχείριση της κρίσης και όλο πιο συχνά ανακαλύπτουμε ότι η χθεσινή «πρώτη βοήθεια» λύση έχει γίνει σημερινό πρόβλημα.

Πώς λοιπόν μπορούμε να διοχετεύσουμε αλλού και αλλιώς τις ιδέες μας, την ενεργητικότητα μας και την επιθυμία μας να χαράξουμε το βιώσιμο μέλλον του χωριού μας;

ΝΑ ΣΧΕΔΙΑΣΟΥΜΕ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΑΣ ΚΑΙ ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥΝ.

Τι απαιτείται για τον σχεδιασμό, κατ'αρχάς, της δικής μας τοπικής κοινωνίας, της Βυτίνας; Απαιτούνται κυρίως δύο βασικά στοιχεία:

- 1) Όσο το δυνατόν καλύτερες **προβλέψεις** για μελλοντικά γεγονότα και μάλιστα όταν έχουμε βομβαρδισμό αλλαγών που δυσκολεύει τη διαχείριση τους.
- 2) **Συνεκτικότητα στόχων.** Πολλές φορές και πολλοί άνθρωποι σχεδιάζουν και σχεδιάζουν για την κοινότητα τους. Τεχνολογικά σχέδια, υπό-σχέδια και όλο και πιο πολλά σχέδια βγαίνουν στη φόρα. Είναι σχετικά με νέους δρόμους, νέες μονάδες παραγωγής ενέργειας, νέα σχέδια πόλεως. Αλλά τα σχέδια ματαιώνονται, είναι πολλές φορές αντικρουόμενα και κάποιες φορές αλληλοεπισχύονται από τύχη. Λίγα από αυτά σχετίζονται λογικά μεταξύ τους και σχεδόν κανένα δεν συνδέεται με την συνολική εικόνα της κοινότητας που θέλουμε να έχουμε στο τέλος. Δεν υπάρχει όραμα –ουτοπικό ή άλλο – που θα δώσει κίνητρα στις προσπάθειες. Οι μη συνεκτικοί στόχοι δεν φέρνουν τάξη στο χάος, που επιδεινώνεται από την έλλειψη συνεκτικών στόχων σε Εθνικό επίπεδο. Δεν είναι ότι δεν ξέρουμε ποιούς στόχους να επιδιώξουμε σαν κοινότητα. Το πρόβλημα είναι βαθύτερο. Οι επιταχυνόμενες αλλαγές έχουν καταστήσει παρωχημένες τις μεθόδους με τις οποίες φθάνουμε στους στόχους.

Παραδοσιακά, η διαχείριση μιας τοπικής κοινωνίας επικεντρώνεται στο να αντιμετωπίζει τα προβλήματα όπως έρχονται. Οι άνθρωποι του Δήμου επισκευάζουν λακκούβες, πεζούλια ή καθαρίζουν τις σχάρες στους υπονόμους για διευκόλυνση των ομβρίων υδάτων. Μια στενή επικέντρωση στο να επιλυθούν μεμονωμένα προβλήματα - σε συγκεκριμένα αρνητικά γεγονότα που συμβαίνουν στην κοινότητα – δεν είναι μια αποτελεσματική μακροπρόθεσμη πολιτική. Τα προβλήματα επιμένουν και εμφανίζονται νέα, διότι οι μικρού εύρους επικεντρώσεις τις περισσότερες φορές δεν βρίσκουν την αιτία του προβλήματος και αγνοούν τις πιθανές συνέπειες από την λύση.

Εδώ θα χρησιμοποιήσουμε μια διαφορετική προσέγγιση, εκείνη του **ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ**.

Ένα σύστημα ορίζεται σαν κάτι που διατηρεί την ταυτότητα του μέσω της αλληλοεπίδρασης των μερών του. Στην πραγματικότητα, η κοινότητα σαν σύνολο είναι ένα σύνολο μεγαλύτερο από το άθροισμα των μερών του αν σκεφθεί κανείς τις αλληλοεπιδράσεις.

Η Βυτίνα, είναι μια περίπλοκη κοινότητα. Οι διάφοροι πολίτες της την βλέπουν και διαφορετικά. Η αίσθηση που έχουμε για την κοινότητα επηρεάζεται από τον πολιτισμό του καθενός, από το είδος της ασχολίας του, από τα πολιτικά του πιστεύω, από τις συνήθειες στις σχέσεις του και άλλα πολλά. Τελικά, είναι το άθροισμα όλων αυτών των στοιχείων – άνθρωποι, κτίρια, εμπόριο, τουρισμός, δρόμοι, επιχειρήσεις, ικανότητες, δομή της τοπικής αυτοδιοίκησης, εισόδημα, χλωρίδα και πανίδα, ιστορία, αίσθηση του μέλλοντος, σύλλογοι παροχής υπηρεσιών, λέσχες, ο αέρας και το νερό, θρησκευτικοί σύλλογοι, σχολεία και αμέτρητα αλλά απτά και απλά που κάνουν την κοινότητα μας αυτό που είναι. Υπάρχουν απόψεις των πολιτών για όλα αυτά. Είναι η συνολική κοινότητα που καθορίζει πως το καθένα από τα μέλη της λειτουργεί. Η ποιότητα των σχολείων, το επίπεδο της ρύπανσης του αέρα, η

συνεκτικότητα της με τον ευρύτερο κόσμο, το ποσό που πληρώνει κάποιος για φόρους, το αν οι δρόμοι έχουν λακκούβες ή όχι, όλες αυτές οι συγκεκριμένες απόψεις αντλούνται από το σύστημα. Και επειδή η κοινότητα είναι ένα συνολικό σύστημα, όλες αυτές οι απόψεις επανατροφοδοτούν το σύστημα για να το αλλάξουν ή διατηρήσουν.

Είναι εύκολο να υποθέσει κανείς ότι το σύστημα της ΒΥΤΙΝΑΣ κυριαρχείται από επίσημες δομές που δημιούργησε η τοπική διοίκηση. Όμως αυτές οι επίσημες δομές είναι μόνο ένα μέρος – μερικές φορές πολύ μικρό – του συνολικού συστήματος. Οι ανεπίσημες σχέσεις, οι φυσικοί πόροι, η ιστορία, οι πολιτικές νοοτροπίες και εμπόριο συχνά έχουν πολύ μεγαλύτερη επίδραση από την θεσμική και επίσημη.

Ο σχεδιασμός μιας κοινότητας χρησιμοποιώντας την συστημική προσέγγιση είναι στην πραγματικότητα σαν μια πιατέλα μακαρόνια: όλα τα επί μέρους συνδέονται και αποτελούν άρρηκτο σύμπλεγμα. Τώρα, αναγνωρίζοντας την κοινότητα μέσα στη πιατέλα με τα μακαρόνια, θα βοηθούσε να κατανοήσει κάποιος ότι είναι αδύνατον να επιτύχει στόχους που ορίστηκαν μεμονωμένα σε μια κοινότητα χωρίς να λάβει υπόψη του όλα τα άλλα μέρη. Υιοθετώντας την συστημική προσέγγιση στον σχεδιασμό, θα μας επιτρέψει να αντικαταστήσουμε την εικόνα της ανεξιχνίαστης μάζας από μακαρόνια με μια κατανόηση των διασυνδέσεων του κάθε στοιχείου του συστήματος/κοινότητα και το πως το κάθε ένα συνδέεται με το άλλο.

Για να είναι λοιπόν συνεκτικοί οι στόχοι μας θα ακολουθήσουμε **συστημική** προσέγγιση, θεωρώντας την κοινότητα σαν σύστημα. Συστημική προσέγγιση με βασικό συμμετοχο τον πολίτη στον οποίο θα τεθεί και το βασικό ερώτημα που ποτέ μέχρι τώρα έχει τεθεί: **«τι είδους κοινότητα θέλεις σε δέκα, είκοσι ή τριάντα χρόνια από τώρα;»**

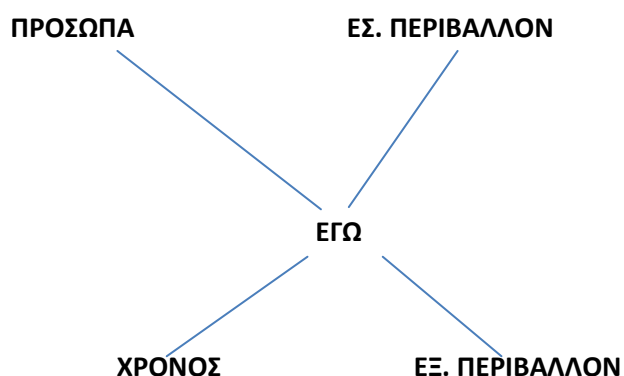
ΠΡΕΠΕΙ ΟΜΩΣ ΝΑ ΑΛΛΑΞΟΥΜΕ

Η μεθοδολογία που προτείνεται εδώ απαιτεί αλλαγές. Απαιτεί αλλαγές στην συμπεριφορά των κατοίκων, αλλαγές στο τρόπο αντιμετώπισης του μέλλοντος, του δικού τους και των παιδιών τους, αλλαγές στο τρόπο αντιμετώπισης των αξιωματούχων, αλλαγές στην αντιμετώπιση του συμπολίτη, αλλαγές στην αντιμετώπιση του περιβάλλοντος. Θα πρέπει να μάθουμε να οραματιζόμαστε και μάλιστα με οράματα πραγματοποιήσιμα, αναγνωρίζοντας το γεγονός ότι το όραμα προσδιορίζει και τα αποτελέσματα. Πρέπει να μάθουμε να ζούμε με την αλλαγή. Αυτή την ουσιαστική ικανότητα θα την ονομάσουμε **ΠΡΟΔΡΑΣΗ**. Και προδραστικός κάτοικος σημαίνει ότι είναι προσανατολισμένος προς το μέλλον, ότι διαμορφώνει το μέλλον. Πώς;

Μπροστά στις αλλαγές τίθεται το ερώτημα: Τί ευκαιρίες μου δίνει αυτό; Και προκύπτει δράση. Μπροστά στις ευκαιρίες τίθεται το ερώτημα: Τί αλλαγές οφείλω να κάνω προκειμένου να τις εκμεταλλευτώ; Και προκύπτει δράση. Τελικά πρόδραση είναι ζήτημα επιβίωσης: **ΔΡΩ ΣΗΜΕΡΑ ΓΙΑ ΝΑ ΥΠΑΡΧΩ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΑΥΡΙΟ.**

Όσο προδραστήριοι και νάμαστε, μετά έρχονται κάποιοι περιορισμοί που περιορίζουν αυτή την πρόδραση. Είναι σημαντικό να έχουμε συνείδηση του ποιού είναι, γιατί πρέπει να ζήσουμε μ' αυτούς και να τους λαμβάνουμε υπόψη μας. Αλλιώς αυτό θα ήταν απλή θεωρία.

Θα μπορούσαμε να συγκεντρώσουμε τους περιορισμούς σε 5 κατηγορίες (Σχ. 1). Από τη μια μεριά είμαι **ΕΓΩ**, και τα Οράματά μου, που συνιστούν ήδη έναν πρώτο περιορισμό. Επίσης θα έχουμε επαφές με άλλα **ΠΡΟΣΩΠΑ**, και όπως είναι λογικό, αυτό συνεπάγεται περιορισμούς, δεδομένου πως η επικοινωνία και η σχέση ανάμεσα σε άτομα είναι πάντα κάτι τι το περίπλοκο. Έχουμε επίσης υπόψη μας το **ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ** της κοινότητας, δηλ. κάποιες διαδικασίες, περιορισμένοι προϋπολογισμοί, κάποιους αξιωματούχους, αποφάσεις, κ.λ.π. Μ' ένα **ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ** ολοένα ευρύτερο και πιο περίπλοκο, όπως, αύξηση πληθυσμού του πλανήτη, το αν η τιμή του δολαρίου ανεβαίνει, πετρέλαιο, νόμοι του κράτους η οι ανεξέλεγκτες αλλαγές. Και στο τέλος υπάρχει μια 5η κατηγορία, και που είναι ο **ΧΡΟΝΟΣ**.

Σχ. 1

Προφανώς, εκείνο που μπορούμε να αλλάξουμε ευκολότερα, παρότι από μόνο του είναι δύσκολο, είναι το **ΕΓΩ**. Μέσα από την μεθοδολογία που θα αναπτύξουμε, θα δοθούν κίνητρα για την μείωση έστω και λίγο αυτών των περιορισμών.

Η απάντηση στο ερώτημα του προηγούμενου κεφαλαίου σχετικά με τη κοινότητα που θέλουμε και που θα τεθεί στους κατοίκους, θα αποτελέσει και το **ΟΡΑΜΑ** του κάτοικου. Τα οράματα των κατοίκων θα αποτελέσουν και το όραμα της κοινότητας. Το σημαντικό εδώ είναι ότι τα οράματα καθορίζουν και τα αποτελέσματα που θα επιτύχουν οι πολίτες. Εδώ η μεθοδολογία θα πρέπει να βοηθήσει στη καλύτερη επιλογή του οράματος. Το να μάθει κανείς να οραματίζεται και μάλιστα να επιλέγει το κατάλληλο όραμα είναι μεγάλη αλλαγή απο μόνη της.

Όλοι εμείς που θα ασχοληθούμε με την προτεινόμενη δράση, στην ουσία όλη η κοινότητα, πρέπει, προτού καν αρχίσουμε, να θέσουμε στον εαυτό μας την ερώτηση: **ΤΙ ΚΙΝΗΤΡΑ ΕΧΩ ΝΑ ΚΑΝΩ ΑΥΤΟ;** Μόνο όταν κάποιος βρει τα κατάλληλα δικά του κίνητρα θα έχει πιθανότητες επιτυχούς προσπάθειας.

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ Β – 2040: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Βασίζεται στο «The EarthCAT Guide to Community Development». Η προσέγγιση του οδηγού αυτού έχει σχεδιασθεί με δύο κύριους στόχους στο μυαλό. Ένας είναι να βοηθήσει τους ανθρώπους να αναπτύξουν στρατηγικές για βιωσιμότητα, κτίζοντας στα δυνατά σημεία της κοινότητας και έτσι ώστε η νέα γενιά να έχει την ευχέρεια να ζει υγιή, γεμάτη και παραγωγική ζωή. Ο άλλος είναι να μειώσει την αβεβαιότητα που συνδέεται με την συμμετοχή στην ανάπτυξη βιώσιμων πολιτικών και προγραμμάτων.

Εκ προοιμίου και για προγραμματικούς λόγους, όλες οι βασικές ανάγκες των πολιτών για βιώσιμη Βυτίνα μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως εξής:

- 1) Κοινωνικές ανάγκες για: πολιτισμό, αξίες, φροντίδα, εκπαίδευση, εθελοντισμό.
- 2) Ανάγκες διακυβέρνησης για: τη τάξη, δικαιοσύνη, ασφάλεια και συμμετοχικό τρόπο λήψης αποφάσεων.
- 3) Οικονομικές ανάγκες για : χρηματικό εισόδημα, παραγωγική εργασία.
- 4) Υπηρεσίες και υποδομή για: υλικά και υπηρεσίες ως και προσπέλαση σε αυτά.
- 5) Περιβαλλοντικές ανάγκες για: υγιή οικοσυστήματα και φυσικούς χώρους

Για μια βιώσιμη κοινότητα, οι ανάγκες για το περιβάλλον μας θα λαμβάνονται υπόψη σε κάθε στάδιο της διαδικασίας.

Η διαδικασία είναι κατατετημημένη σε 9 βήματα. Για κάθε βήμα, η μεθοδολογία παρέχει όλες τις απαραίτητες ενέργειες για να επιτύχουμε αποτελέσματα.

Παραθέτουμε μια μικρή περιγραφή του τι θέλουμε να επιτύχουμε σε κάθε βήμα, με τις αντίστοιχες ενέργειες:

1 . Θέτοντας τα θεμέλια για την Αλλαγή - Πώς να κάνουμε τους ανθρώπους να εμπλέκονται, τι είδους δομή είναι αναγκαία για την λήψη αποφάσεων, και η διεξαγωγή ενημέρωσης του κοινού και εκστρατείες ευαισθητοποίησης.

- Επιλογή της βασικής ομάδας συνεργασίας.
- Ορισμός των παραμέτρων του σχεδιασμού, βασικές πληροφορίες για το έργο, χρονοδιάγραμμα σχεδιασμού, χρονικός ορίζοντας (π.χ. Burlington Vermont έχει χρονικό ορίζοντα το 2030, ενώ Calgary Alberta έχει το 2100), γεωγραφικά όρια.
- Ενσωμάτωση υπάρχουσών διαδικασιών στη κοινότητα.
- Δημιουργία και εκπαίδευση της «Ομάδας Αντιπροσώπων⁽³⁾».
- Δημιουργία καμπάνιας⁽³⁾ και εκτέλεσης προς ενημέρωση των κατοίκων, με σκοπό την αύξηση των συμμετεχόντων στη προσπάθεια.

2 . Η δημιουργία ενός κοινού οράματος - Για να καθοριστεί η πορεία για την αλλαγή της κοινότητας, είναι πολύ σημαντικό να καθιερωθεί ένα κοινό όραμα για το μέλλον. Το να

ξεκινήσουμε από το ενεργητικό, θα αποτελούσε μία θετική αρχή.

- Ενασχόληση όλης της κοινότητας με τον ορισμό του κοινού οράματος. Συλλογή των Οραμάτων των πολιτών, συναντήσεις των ομάδων επικέντρωσης στο όραμα, σύσκεψη της ομάδας Αντιπροσώπων και έγκριση οράματος
- Σύνταξη του τελικού κειμένου και δημοσιοποίηση του

Παραδείγματα οραμάτων:

α) «Η πόλη της **Γενεύης, Νέα Υόρκη** θα είναι: ένα θαυμάσιο μέρος για να ζει κανείς, να εργάζεται και να επενδύει. Με δέσμευση για θετική, ανοιχτή επικοινωνία και υπερηφάνεια για την κοινότητα. Και ένα μοντέλο κοινότητα που επαίρεται για τις γεμάτη ζωντάνια κατοικημένες γειτονιές και κέντρο της πόλης, και το ισχυρό οικονομικό περιβάλλον»

β) «**Flagler Beach, Florida**, είναι μια διαφορετική παράκτια κοινότητα που έχει δεσμευθεί να ενισχύσει τη ποιότητα της ζωής μας: Διατηρώντας το περιβάλλον μας ως περιουσιακό στοιχείο της κοινότητας, διατηρώντας τη παλιά κληρονομιά της Florida και τη γοητεία της μικρής πόλης, παρέχοντας ένα ασφαλές, υγιές, και καθαρό περιβάλλον, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη τοπικών επιχειρήσεων για να παρέχουν υπηρεσίες στους κατοίκους, προωθώντας και υποστηρίζοντας οικοτουρισμό μέσω των φυσικών πόρων μας, παρέχοντας ευκαιρίες για εκπαίδευση, πολιτισμό, και αναψυχή.»

3 . **Καθορίζοντας γενικούς στόχους** - Μόλις έχουμε μια αίσθηση του κοινού οράματος και κοινών αξιών, τότε είναι εφικτό να θέσουμε τους γενικούς στόχους, που χρειάζονται για να επιτευχθεί το όραμα, κεφαλαιοποιώντας τα περιουσιακά στοιχεία της κοινότητάς μας.

- Αναγνωρίζουμε τις ανάγκες της κοινότητας με καταιγισμό (brainstorming) ιδεών
- Απογραφή του ενεργητικού της κοινότητας (πόροι, συστήματα, θεσμούς και άλλες στρατηγικές της) (π.χ. ΒΥΤΙΝΑ: Φυσικό περιβάλλον, Τουριστικές ευκαιρίες)
- Αξιολόγηση του ενεργητικού αν μπορεί να ικανοποιήσει τις ανάγκες (αποτελεσματικότητας, κενά, εμπόδια και ευκαιρίες), για κάθε περιοχή από τις πέντε της βιωσιμότητας
- Καταγραφή συγκεκριμένων γενικών στόχων
- Ανασκόπηση των στόχων και έλεγχος για συμβατότητα με τις αρχές της βιωσιμότητας

⁽³⁾ Η ομάδα εργασίας, τα άτομα που θα εκτελούν τις ενέργειες προώθησης του σχεδίου σε κάθε βήμα του, όπως και τα άτομα που θα μπορούν να διεκπεραιώνουν απαιτούμενες εργασίες στα πλαίσια της δημιουργίας και εκτέλεσης του κοινοτικού σχεδίου δράσης, θα είναι εθελοντές. Εδικώτερα, οι Συνταξιούχοι εθελοντές αποτελούν πολύτιμη πηγή προσφοράς καθώς διαθέτουν περισσότερο χρόνο και μπορούν να προσφέρουν και εξειδικευμένες γνώσεις και τους δίνεται η δυνατότης να θεωρούνται μάχιμοι.

Παραδείγματα γενικών στόχων

α) «Κατά το έτος 2040, όλοι οι τοπικοί εργοδότες παρέχουν αξιοπρεπείς αμειβόμενες θέσεις εργασίας».

β) » Κατά το έτος 2040, τη φυσική ομορφιά της πόλης μας προσελκύει τουρίστες να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που ενισχύουν την υγεία και την ευεξία».

γ) «Κατά το έτος 2040, η περιοχή του riverfront είναι ένα ζωντανό αστικό κέντρο, όπου οι άνθρωποι έρχονται να εργαστούν, να ψωνίσουν, και να συμμετέχουν σε ψυχαγωγικές δραστηριότητες».

δ) Κοινωνική Ανάπτυξη: «Το 2030, οι γονείς στέλνουν τα παιδιά τους σε σχολεία που είναι μοντέλα της εκπαιδευτικής αριστείας, όπου μαθητές να αναπτύξουν δεξιότητες για μια δια βίου δέσμευση για μάθηση. Τα σχολεία προωθούν ανεκτικότητα και σεβασμό όλων των ανθρώπων και ασφάλεια από τη βία και την παρενόχληση» [Burlington Vermont, ΗΠΑ].

ε) Συμμετοχική Διακυβέρνηση: «Το 2030, η συμμετοχή των νέων τις δραστηριότητες του πολίτη είναι σημαντική, και οι νέοι ψηφοφόροι αποδεικνύεται στις δημοσκοπήσεις ότι είναι μπροστά από τους εθνικούς μέσους όρους. Η νεολαία έχει το δικαίωμα να συμμετέχει σε αποφάσεις που επηρεάζουν την πόλη τους και τις γειτονιές» [Burlington Vermont, ΗΠΑ].

ζ) Οικονομική Ασφάλεια: «Το 2030, όλοι οι κάτοικοι της πόλης έχουν πρόσβαση σε θέσεις εργασίας με υποφερτούς μισθούς, πλήρη απασχόληση, καθώς και την απαραίτητη εκπαίδευση και την κατάρτιση για να καλύψουν τις βασικές ανάγκες των οικογενειών τους για τροφή, ρουχισμό, στέγη, υγειονομική περίθαλψη, τη φροντίδα των παιδιών, την εκπαίδευση, και μεταφορά» [Burlington Vermont, ΗΠΑ].

η) Περιβαλλοντική Υγεία: «Το 2030, η ποιότητα του αέρα της πόλης είναι πάνω από τα εθνικά πρότυπα, τα νερά των ποταμών και λιμνών προσιτά σε όλους τους κατοίκους για κολύμπι, πόσιμο νερό, ψάρεμα και η πόλη είναι ηγέτης στην τεχνολογία της ανανεώσιμης ενέργειας και βιώσιμων πόρων» [Burlington Vermont, ΗΠΑ].

θ) Αυτοδυναμία σε τρόφιμα: «Τοπικοί παραγωγοί παρέχουν αντάρκεια στην παραγωγή τροφίμων, σε μια ποικιλία βασικών προϊόντων διατροφής, συμπεριλαμβανομένων των φρούτων, των λαχανικών, ψαριών, πουλερικών, γαλακτοκομικών προϊόντων, ξηρών καρπών, σπόρων, και τα πετρέλαια» [Vancouver British Columbia, ΚΑΝΑΔΑ]

ι) Άμεση Δημοκρατία: «Η τεχνολογία της Πληροφορικής και Επικοινωνιών εμπλουτίζει διαδικασίες διακυβέρνησης με την παροχή στους κάτοικους ευκαιριών για την εμπλοκή, τη δημιουργική σκέψη, και την ανταλλαγή πληροφοριών» [Vancouver British Columbia, ΚΑΝΑΔΑ]

κ) Μια Κοινότητα των Κοινοτήτων: «Κάθε γειτονιά ενσωματώνει πολιτιστικά στοιχεία που δημιουργούν μια μοναδική αίσθηση τόπου για τους κατοίκους και ένα πλούσιο μωσαϊκό της πολιτιστικής έκφρασης για την περιοχή στο σύνολό της».

Παράδειγμα «ευκαιρίας»

«Βρείτε τρόπους για συμπλήρωμα εισοδήματος σε τοπικό επίπεδο με προσφορά υπηρεσιών χωρίς μετρητά – ανταλλαγή προϊόντων και υπηρεσιών». Αυτή η ευκαιρία θα μπορούσε να έχει προέλθει από την «ανάγκη» για: «εισόδημα και οικονομική ασφάλεια» και θα μπορούσε εύκολα να οδηγήσει σε υιοθέτηση της «**Ανταλλακτικής Οικονομίας**»⁽⁴⁾ σαν επιπρόσθετη στρατηγική προς επίτευξη στόχου που εξυπηρετεί την ανάγκη.

4 . Κατανόηση τάσεων και καθορισμός ειδικών στόχων - Στο πλαίσιο κάθε γενικού στόχου υπάρχουν ειδικοί στόχοι που μπορούμε να επιτύχουμε και που μας φέρνουν πιο κοντά στο τελικό σκοπό. Πριν από την καθιέρωση των ειδικών στόχων, όμως, βοηθά να κατανοήσουμε τις τάσεις πίσω από τα υπάρχοντα δεδομένα. Αυτό ενισχύει την ικανότητά μας να αναγνωρίσουμε τις βασικές μεταβλητές που θα επηρεάσουν τον τρόπο που αναπτύσσουμε τη στρατηγική μας.

- Μελέτη των τοπικών τάσεων (Γράφημα των τάσεων στο χρόνο)

- Αναγνώριση μοτίβων συστημικής συμπεριφοράς
- Τοποθέτηση ειδικών στόχων για βελτίωση

Παραδειγμα Τάσεων και ειδικών στόχων:

Γενικός στόχος	Τάση	Ειδικός στόχος
Κάθε πολίτης έχει πρόσβαση σε μια δουλειά που χρησιμοποιεί τα ταλέντα και τις δεξιότητες του	1% ετήσια αύξηση της ανεργίας από το 1998	Μείωση της ανεργίας σε 4,5% μέχρι το 2020

5 . Σχεδιάζοντας στρατηγικές για την ανάληψη δράσης - Θα χρησιμοποιήσουμε την κατανόηση που έχουμε αναπτύξει για το πώς η κοινότητά μας εργάζεται, για να σχεδιάσουμε στρατηγικές που εκμεταλλεύονται την υπάρχουσα δυναμική στο σύστημα.

- Βρίσκουμε τα σημεία όχλευσης του παρόντος συστήματος, δηλ. τα σημεία που μπορούμε να επέμβουμε (Απεικονίζουμε τα συστήματα της κοινότητας, αξιολογούμε το παρόν σύστημα, βρίσκουμε τα πιο υποσχόμενα σημεία επέμβασης του συστήματος, αξιολογούμε τις διαθέσιμες πολιτικές του παρόντος συστήματος).
- Σχεδιάζουμε ολοκληρωμένες στρατηγικές με τον μεγαλύτερο αντίκτυπο .

(4)Η ανταλλακτική οικονομία νοείται εδώ με την α-χρήματη ανταλλαγή χρόνου, υπηρεσιών, αγαθών. Με ρίζες βαθιές, που φθάνουν πολύ πίσω στην ιστορία των ανθρώπινων κοινωνιών, όχι μόνον είναι παρούσα, αλλά γνωρίζει και μεγάλη απήχηση, δίνοντας μια άλλη οπτική απ' αυτή του κόσμου του χρήματος και διεξόδους στους δύσκολους καιρούς της οικονομικής κρίσης. Εμπεριέχει στίγματα μιας άλλης οικονομίας και τα συστατικά που τη «θρέφουν» είναι η ισότητα, η συλλογικότητα, η αλληλεγγύη και η συνεργασία. Στηρίζεται στις υγιείς ανθρώπινες σχέσεις και επειδή δεν είναι μετατρέψιμη δεν μπορεί να παρασυρθεί από τη γενικότερη οικονομική συγκυρία και κρίση. Η ΒΥΤΙΝΑ έχει παράδοση σε αυτή την οικονομία, σύμφωνα με το «Στοιχεία Κοινωνικής Ζωής Και Λαϊκού Δικαίου Από Την Βυτίνα Αρκαδίας».

6 . Δείκτες απόδοσης της Κοινότητας - Οι δείκτες είναι μετρήσιμα σημεία δεδομένων που μπορούν να χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση της προόδου του σχεδίου δράσης της κοινότητας μας για την επίτευξη των στόχων.

- Επιλέγουμε δείκτες για να παρακολουθήσουμε την απόδοση του συστήματος (Brainstorming για την επιλογή δεικτών με τα κατάλληλα κριτήρια, οριστικοποίηση της επιλογής)
- Συλλογή στοιχείων που απαιτούν οι δείκτες

7 . Το κοινοτικό σχέδιο δράσης – Έχοντας ήδη αναπτύξει, το όραμά μας, τους γενικούς στόχους, τις στρατηγικές, τους ειδικότερους στόχους και τους δείκτες, είμαστε έτοιμοι να δημιουργήσουμε τα σχέδια δράσης της ΒΥΤΙΝΑΣ.

- Στοιχεία ενός σχεδίου δράσης
 - α. Οι ανάγκες και τα περιουσιακά στοιχεία που είχαν εντοπιστεί κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης των αναγκών, αναγνώρισης του ενεργητικού και των σταδίων οραματισμού της διαδικασίας σχεδιασμού.

- β. Οι γενικοί στόχοι και οι ειδικοί στόχοι, όπως τους βλέπουμε τώρα.
- γ. Η διαδικασία για την εμπλοκή του κοινού που είχαμε αναλάβει και θα πρέπει να αναλάβουμε.
- δ. Τα κριτήρια που η κοινότητα έχει χρησιμοποιήσει για τη λήψη αποφάσεων.
- ε. Οι συμμετέχοντες, οι οργανισμοί και τα ιδρύματα που έχουν αποδεχθεί ευθύνη για να προχωρήσουμε με το σχέδιο. (Είναι σημαντικό εδώ να εντοπιστούν συμμετέχοντες οργανισμοί και το προσωπικό τους, καθώς και οι ευθύνες τους.)
- ζ. Οι στρατηγικές που οι συμμετέχοντες θα χρησιμοποιήσουν για την επίτευξη των γενικών στόχων και την εκπλήρωση των ειδικών στόχων.
- η. Οι ειδικές μέθοδοι κοινοτικής δράσης που θα χρησιμοποιηθούν.
- θ. Οι πόροι - χρήματα, προσωπικό, συνεργασίες, κλπ. - που θα απαιτηθούν για να την εφαρμογή κάθε στρατηγικής.
- ι. Οι προσπάθειες που πρέπει να γίνουν στη θεσμοθέτηση των στρατηγικών (όπως η αειφόρος πολιτική προμηθειών ή η εισαγωγή διαφόρων λογιστικών τεχνικών).
- κ. Τα βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα αποτελέσματα που αναμένονται, σε σχέση με την αυξημένη γνώση και δεξιότητες, ή αλλαγή συμπεριφορά ή τις βελτιωμένες συνθήκες σε σχέση με το περιβάλλον, οικονομία, διακυβέρνηση, ή κοινωνία.
- λ. Οι δείκτες που θα χρησιμοποιηθούν για την παρακολούθηση της προόδου.
- μ. Το σχέδιο αξιολόγησης του έργου, περιλαμβανομένων των διαδικασιών υποβολής εκθέσεων στους φορείς λήψης αποφάσεων και στο κοινό, για την επιτυχία (ή αποτυχία) των στρατηγικών.
- Για την αποδοχή του σχεδίου δράσης είναι απαραίτητος ο σχεδιασμός ειδικής διαφημιστικής εκστρατείας προς όλες τις απαραίτητες κατευθύνσεις και με όλα τα κατάλληλα μέσα.

8 . Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων προόδου - Όπως θα εφαρμόζουμε το σχέδιο, είναι ζωτικής σημασίας να κοινοποιούμε τα αποτελέσματα στο σώμα των αντιπροσώπων και σε όλους τους εμπλεκόμενους παράγοντες.

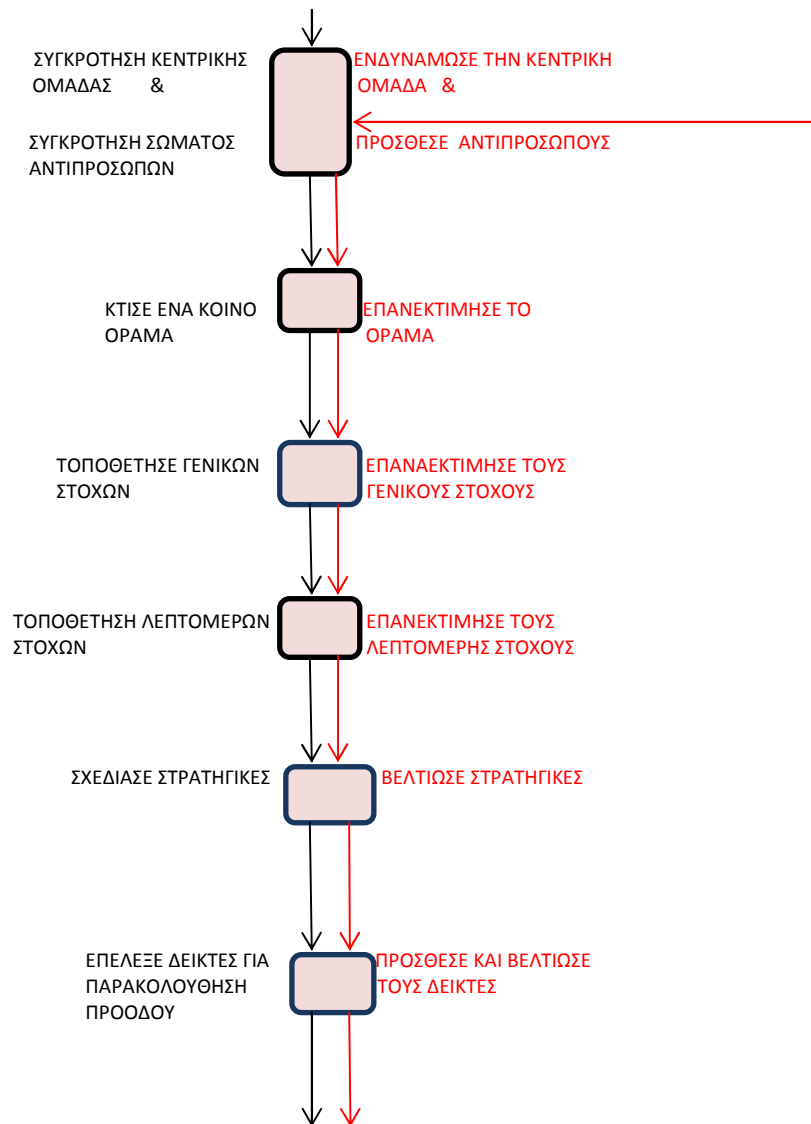
- Καθορισμός συχνότητας
- Συγκέντρωση στοιχείων – ανά δείκτη
- Ετοιμασία έκθεσης για τη βιωσιμότητα, όπου αξιολογούνται βάσει των δεικτών που παρακολουθούνται, η επιτυχία του προγράμματος και απο πλευράς στόχων και απο πλευράς μακροχρόνιας επιτυχίας του
- Γνωστοποίηση της έκθεσης σε όλη τη κοινότητα

9 . Αναθεώρηση, τελειοποίηση και πάλι από την αρχή - Προγραμματισμός για τις βιώσιμες κοινότητες δεν είναι μια γραμμική διαδικασία. Κάθε βήμα της διαδρομής απαιτεί αναθεωρήσεις, αλλαγές κατεύθυνσης και νέα ξεκινήματα. Η διαχείριση της επαναληπτικής φύσης μιας πολύπλοκης διαδικασίας είναι μία πρόκληση. Η συνεχής αναθεώρηση και τελειοποίηση του σχεδίου για βιωσιμότητα είναι αναπόσπαστο μέρος της

όλης διαδικασίας. Είναι πιθανόν να έχουμε απόκλιση σε μερικούς στόχους και να χρειασθεί αλλαγή στρατηγικών. Είναι επίσης απαραίτητο οι υπευθυνότητες που απορρέουν από δράσεις (προϋπολογισμοί, ανεύρεση χρηματοδοτήσεων, project management, κλπ), να ανατίθενται σε συνδυασμό από εκλεγμένους αντιπροσώπους, εργαζόμενους στη τοπική αυτοδιοίκηση και από την ομάδα αντιπροσώπων. Έτσι αυξάνεται η πιθανότητα επιτυχίας.

Ε ΠΙ ΠΛΕΟΝ ΚΕΡΔΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΛΥΤΗ ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΟΛΟ ΕΡΓΟ, ΕΙΝΑΙ Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΝΕΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΜΠΛΟΚΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΑ ΚΟΙΝΑ. ΑΥΤΟΥ ΠΟΥ ΠΑΝΤΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΥΠΗΡΧΕ ΑΦΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟΓΟΝΩΝ ΤΟΥ. ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΕΙ ΤΗΝ ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΟΥ ΤΩΡΑ, ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ, ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΒΑΘΕΙΑ ΚΡΙΣΗ.

ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΒΙΩΣΙΜΩΤΗΤΑ.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Παγκοσμιοποίηση: Πολλά τα κέρδη αλλά και μεγάλοι οι κίνδυνοι.

Κίνδυνοι:

- Απώλεια Εθνικής κυριαρχίας
- Απώλεια εργασίας λόγω εισαγωγών και αλλαγών στην παραγωγή στο εξωτερικό.
- Απώλεια συγκριτικού πλεονεκτήματος με την μεταφορά παραγωγικών μονάδων στο εξωτερικό λόγω χαμηλού εργατικού κόστους.
- Περιβαντολογικά προβλήματα. Πολυεθνικές επιχειρούν εκεί που υπάρχει λιγότερος περιβαντολογικός έλεγχος.
- Διεύρυνση ανοίγματος μεταξύ πλουσίων και φτωχών λόγω παγκοσμιοποίησης του καπιταλισμού.
- Πολιτιστική ομοιογενοποίηση: απώλεια της διαφορετικότητας και ανθεκτικότητας.
- Αύξηση εγκλήματος και νόσων.
- Πολιτική απαγκίστρωση: οι πολίτες αισθάνονται ότι εκχωρούν τον τοπικό έλεγχο σε συντριπτικές εξωτερικές δυνάμεις.

Κέρδη:

- Βελτιωμένος ρυθμός ανάπτυξης
- Αυξημένη παραγωγικότητα λόγω συγκριτικού πλεονεκτήματος. Τα σπάνιας τρόπου ζωής αυξάνονται ταχύτερα.
- Παγκόσμιος ανταγωνισμός και μικρού κόστους εισαγωγές. Έτσι ο πληθωρισμός είναι λιγότερο πιθανό να εκτροχιάσει την οικονομική ανάπτυξη.
- Η ανοικτή οικονομία ωθεί την οικονομία με φρέσκες ιδέες.
- Η απασχόληση γύρω από τις εξαγωγές συνήθως πληρώνει καλύτερα.
- Η ροή αδέσμευτου κεφαλαίου επιτρέπει προσπέλαση σε επενδύσεις από αλλοδαπούς.
- Βελτιωμένη επικοινωνία.
- Μοιραζόμαστε πιο πολύ γνώση και τεχνολογία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Όρια ανάπτυξης

Η ύλη και η ενέργεια που εξάγεται από τη γη, αποτελούν και τα όρια στην ανάπτυξη. Πρώτες ύλες και ενέργεια, μέσα από τα συστήματα οικονομίας, αποθηκεύουν απόβλητα και ρυπογόνες ουσίες στη γη. Το πόσο αποθηκεύεται εξαρτάται από το ύψος παραγωγής και υπάρχει εκείνο το όριο παραγωγής που τα απόβλητά της δεν βλάπτει τον άνθρωπο, την οικονομία ή την διαδικασία της φύσης για αναπαραγωγή. Οι πηγές παραγωγής πρώτων υλών και ενέργειας μπορεί να είναι ανανεώσιμες ή όχι. Π.χ. το γεωργικό έδαφος μπορεί να είναι ανανεώσιμο ενώ το πετρέλαιο όχι. Και τα δύο έχουν τα όρια τους. Το προφανές όριο στην παραγωγή τροφής είναι το έδαφος που υποβαθμίζεται λόγω διάβρωσης και υφαλμύρωσης. Η παραγωγή σιτηρών ελαττώνεται από το 1985. Τα τελευταία χρόνια τα καλύτερα εδάφη έχουν φθάσει στα όρια παραγωγής τους. Άλλο όριο στην παραγωγή τροφής είναι το νερό. Ήδη βρίσκεται στα όρια του.

Άλλη ανανεώσιμη πηγή είναι το δάσος, σπουδαίο ενεργητικό της ΒΥΤΙΝΑΣ, το οποίο:

- Παράγει οξυγόνο. Κάθε στρέμμα δάσους παράγει 170 κυβικά οξυγόνο την ώρα.
- Προστατεύει το περιβάλλον από τη ρύπανση, απορροφώντας τη σκόνη, το διοξείδιο του άνθρακα κ.α. (Η κόμη ενός μεγάλου δέντρου απορροφά σε ένα καλοκαίρι το μόλυβδο που παράγεται από την καύση 130 λίτρων βενζίνης ακόμα μια συστάδα κωνοφόρων δέντρων έκτασης 10 στρεμμάτων μπορεί να συγκρατήσει 32 τόνους σκόνης ή 250 κιλά διοξειδίου του Θείου).
- Επιδρά ευεργετικά στο κλίμα εξισορροπώντας τις ακραίες θερμοκρασίες. (Δροσιά το καλοκαίρι, προστασία απ' το πολύ κρύο του χειμώνα).
- Εμποδίζει τη διάβρωση του εδάφους και τον σχηματισμό χειμάρρων. (Μια συστάδα δέντρων 10 στρεμμάτων μπορεί να συγκρατήσει 2 εκατομμύρια λίτρα νερό).
- Συμβάλλει στη ρύθμιση ανακύκλωσης του νερού και στην ποιότητά του.
- Συγκρατεί το νερό της βροχής και δημιουργεί πηγές.
- Προστατεύει από τους ανέμους.
- Μειώνει τις βλαβερές ακτινοβολίες.
- Απορροφά τους Θορύβους. (Μια λωρίδα δάσους πλάτους 100 μέτρων μειώνει κατά 33% το θόρυβο).
- Εξασφαλίζει στέγη και τροφή στα ζώα.
- Προσφέρει μεγάλες δυνατότητες αναψυχής και άθλησης.
- Δίνει υλικά: ξύλο, ρετσίνι, καρπούς, μέλι βανίλια από την μελιτοέκριση της ελάτου (Μαίναλον)

Μόνο όμως το 1/5 των δασών της γης παραμένει στη σωστή φυσική τους υπόσταση. Από το 1990 μέχρι το 2000 περισσότερο από 1500 εκ. μ², μετρατάπηκαν σε άλλες χρήσεις. Αν

συνεχισθεί η 2% αύξηση του ρυθμού απώλειας του μη προστατευομένου δάσους, μέχρι το τέλος του αιώνα δεν θα έχει μείνει καθόλου μη προστατευόμενο δάσος.

Ένα αντιπροσωπευτικό παράδειγμα μη ανανεώσιμης πηγής ενέργειας είναι τα ορυκτά καύσιμα, για τα οποία υπάρχουν όρια. Περισσότερη από 80% της εμπορεύσιμης ενέργειας το 2000 προέρχεται από μη ανανεώσιμα ορυκτά καύσιμα – πετρέλαιο, φυσικό αέριο και κάρβουνο. Τα αποθέματα είναι πεπερασμένα και η ικανότητα του πλανήτη να απορροφήσει το παραγόμενο CO₂ έχει όρια επίσης. Η μεγίστη παραγωγή φυσικού αερίου θα πραγματοποιηθεί σε 50 περίπου χρόνια, ενώ η μεγίστη πετρελαίου σε λιγότερο από δέκα.

Άλλο σημαντικό όριο ανάπτυξης αποτελεί η δυνατότητα του πλανήτη να απορροφήσει την ρύπανση και τα απόβλητα που δημιουργούνται από την οικονομική δραστηριότητα (πυρηνικά απόβλητα, επικίνδυνα απόβλητα όπως συνθετικά χημικά, και αέρια του θερμοκηπίου).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Σενάρια και προβλέψεις για το μέλλον του πλανήτη

Χρησιμοποιώντας το μοντέλλο «world 3» του «Limits to Growth: The 30-Year Update», που βασίζεται σε «Systems Dynamics» μεθοδολογία, κατασκευάστηκαν 10 διαφορετικά σενάρια, που αναφέρονται σε αυτό το βιβλίο, και που αφορούν το μέλλον του πλανήτη μέχρι το 2100. Στα σενάρια αυτά παρακολουθούσαν τις αλλαγές στα μεγέθη σημαντικών δεικτών όπως ρύπανσης, πληθυσμού, βιομηχανικού κεφαλαίου, καλλιεργούμενης γης, κλπ, μεταβάλλοντας τις τιμές μεταβλητών όπως, γεννήσεις και θανάτους, επενδύσεις και αποσβέσεις κλπ., ή ενσωματώνοντας προβλέψεις της εξέλιξης της τεχνολογίας ή για να δουν τι θα συμβεί αν ο κόσμος διαλέξει διαφορετικές πολιτικές, ηθικές ή στόχους. **Τα 6 από τα σενάρια** είχαν σαν αποτέλεσμα την «υπέρβαση των ορίων» και τον καταποντισμό μέσα από εξάντληση των πόρων, έλλειψη τροφής, μείωση παραγωγής ή κάποιο συνδυασμό αυτών ή άλλων παραγόντων.

Ο κόσμος μπορεί να αντιδράσει με 3 τρόπους στα σημάδια ότι η χρήση των πόρων και η έκκληση ρύπων έχουν ξεπεράσει τα βιώσιμα όρια τους. Ο ένας τρόπος είναι να μεταμφιέσεις ή να αρνηθείς ή να παρανοήσεις τα σημάδια. Π.χ. να αγοράσεις κλιματιστικό για να δροσιστείς σε ένα ζεστό κλίμα ή να θάψεις τοξικά απόβλητα σε απομακρυσμένη περιοχή. Ο δεύτερος τρόπος είναι να μειώσεις την πίεση από τα όρια με το να εφαρμόσεις τεχνικές ή οικονομικές επιδιορθώσεις. Για παράδειγμα να μειώσεις το ποσό ρύπων που παράγονται ανά χιλιόμετρο οδήγησης. Ο τρίτος τρόπος είναι να ασχοληθείς με τις υποκρυπτόμενες αιτίες, να αναγνωρίσεις ότι το κοινωνικό-οικονομικό σύστημα έχει υπερβεί τα όρια του, ότι κατευθύνεται προς τη κατάρρευση και άρα αναζήτησε αλλαγές στη δομή του συστήματος. Με αυτό το σκεπτικό «έτρεξαν» τα τελευταία σενάρια. Δηλ. «έπαιξαν» με μεταβλητές όπως μέγεθος οικογένειας, λιγότερη ρύπανση που δημιουργεί ο άνθρωπος, εισαγωγή τεχνολογιών που αυξάνουν την αποδοτικότητα της χρήσης των πόρων, έλεγχο της διάβρωσης της γης, αύξηση της παραγωγής του εδάφους μέχρι η κατά κεφαλή τροφή να φτάσει στα επιθυμητά όρια.

Τι βλέπουμε σε αυτά τα 4 τελευταία σενάρια;

1. Δυο γενικεύσεις που είναι και σχετικές και αξιόπιστες.

- Η πρώτη είναι η κατανόηση ότι η καθυστερημένη εισαγωγή θεμελιώδους αλλαγής μειώνει τον αριθμό των εναλλακτικών για το μέλλον της ανθρωπότητας.
- Η δεύτερη είναι ότι ο στόχος που αναδεικνύει το μοντέλο για το κατά κεφαλή βιομηχανικό προϊόν, ακόμα και με βελτιωτικές τεχνολογίες, δεν μπορεί να είναι βιώσιμο για πληθυσμό μεγαλύτερο από 7 δις.

2. Μερικά γενικά συμπεράσματα:

- Μία παγκόσμια μετάβαση σε βιώσιμη κοινωνία πιθανόν να είναι δυνατή χωρίς μείωση είτε στον πληθυσμό ή στο βιομηχανικό αποτέλεσμα.
- Η μετάβαση στην βιωσιμότητα απαιτεί απόφαση μείωσης της ρύπανσης που δημιουργεί ο άνθρωπος.
- Υπάρχουν πολλές επιλογές ως προς τον αριθμό των ανθρώπων, πρότυπα διαβίωσης, επενδύσεις στη τεχνολογία, και σε τοποθετήσεις μεταξύ βιομηχανικής παραγωγής, υπηρεσιών, τροφής και άλλων αναγκών σε υλικά.
- Υπάρχουν πολλοί συμβιβασμοί ως προς τον αριθμό ανθρώπων που μπορεί η γη να στηρίξει και τη ποσότητα του υλικού με την οποία κάθε άνθρωπος μπορεί να υποστηριχθεί.
- Όσο περισσότερο ο κόσμος αργεί να μειώσει τη ρύπανση και να κινηθεί προς βιωσιμότητα, τόσο λιγότερος πληθυσμός και πρότυπα υλικών τελικά θα μπορούσαν να υποστηριχθούν.
- Όσο μεγαλύτεροι οι στόχοι για πληθυσμό και πρότυπα ζωής τίθενται, τόσο μεγαλύτερο το ρίσκο υπέρβασης και διάβρωσης των ορίων.

Επίσης, πέρα από το μοντέλο world3 και τις προβλέψεις του, διαφαίνονται και μερικές άλλες εξελίξεις που θα επηρεάσουν τον κόσμο μας:

- Μέχρι το 2028, οι υπολογιστές θα είναι 1000X ταχύτεροι και κατανεμημένοι ως προς το ότι κάνουν. Πως αυτό θα αλλάξει τον κόσμο;
- Μέχρι το 2028, ολόκληρες χώρες θα κινδυνεύουν να καταρρεύσουν λόγω της έλλειψης νερού και οικολογικής κατάρρευσης. Πώς εμείς οι υπόλοιποι θα αντιδράσουμε;
- Μέχρι το 2028, το οικονομικό σύστημα πολλών χωρών θα βρίσκεται σε μεγάλη αναταραχή λόγω υπερδανεισμού και πληθυσμιακών αλλαγών. Θα χρησιμοποιήσουμε ποτέ άραγε την κοινωνική ασφάλιση;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Καταστατικός Χάρτης της Γης

Προοίμιο

Βρισκόμαστε σε μια σημαντική καμπή στη γήινη ιστορία, σε μια χρονική στιγμή όπου η ανθρωπότητα πρέπει να επιλέξει το μέλλον της. Καθώς ο κόσμος καθίσταται ολοένα και πιο αλληλοεξαρτώμενος και εύθραυστος, το μέλλον προοιωνίζει μεγάλους κινδύνους και ταυτόχρονα μεγάλες υποσχέσεις. Για να βαδίσουμε μπροστά, χρειάζεται να αναγνωρίσουμε, πως, εν μέσω της υπέροχης διαφοροποίησης που παρουσιάζουν οι κουλτούρες και οι μορφές ζωής, αποτελούμε μία ανθρώπινη οικογένεια και μία κοινότητα με κοινό πεπρωμένο πάνω στη Γη. Συμπράττοντας μεταξύ μας, θα εγκαθιδρύσουμε μια βιώσιμη παγκόσμια κοινωνία, θεμελιωμένη στο σεβασμό για τη φύση, τα πανανθρώπινα δικαιώματα, την οικονομική δικαιοσύνη, και μια κουλτούρα ειρήνης. Για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητο, εμείς, οι κάτοικοι της Γης, να διακηρύξουμε την ευθύνη μας ο ένας απέναντι στον άλλο, προς την ευρύτερη κοινότητα της ζωής και προς τις μελλοντικές γενεές.

Η Γη, το Σπίτι μας

Η Ανθρωπότητα αποτελεί μέρος ενός απέραντου εξελισσόμενου κόσμου. Η Γη, το σπίτι μας, είναι ζωντανή, με μια μοναδική κοινότητα ζωής. Οι δυνάμεις της φύσης καθιστούν την ύπαρξη μια απαιτητική και αβέβαιη περιπέτεια, αλλά η Γη παρέχει τις συνθήκες που είναι ουσιαστικές για την εξέλιξη της ζωής. Η ανθεκτικότητα της κοινότητας της Ζωής και η ευημερία της ανθρωπότητας εξαρτώνται από τη διατήρηση μιας υγιούς βιόσφαιρας με όλα της τα οικολογικά συστήματα, της πλούσιας ποικιλίας φυτών και ζώων, ευφορίας της γης, καθαρών υδάτων και καθαρού αέρα. Το πλανητικό περιβάλλον με τους πεπερασμένους πόρους αποτελεί ζήτημα κοινής ανησυχίας για όλους τους λαούς. Η προστασία της ζωτικότητας της Γης, η ποικιλομορφία, και η ομορφιά είναι ένα ιερό καταπίστευμα.

Η Παγκόσμια Κατάσταση

Τα κυρίαρχα μοντέλα παραγωγής και κατανάλωσης προκαλούν περιβαλλοντική καταστροφή, την εξάντληση των πόρων και τη μαζική εξάλειψη βιολογικών ειδών.

Ολόκληρες κοινότητες υπονομεύονται. Τα πλεονεκτήματα της εξέλιξης δεν κατανέμονται δίκαια, με αποτέλεσμα το χάσμα μεταξύ πλουσίων και φτωχών να διευρύνεται. Η αδικία, η φτώχεια, η αμάθεια και η βιαιότητα είναι πλατιά διαδεδομένα, αποτελώντας αιτία μεγάλης συμφοράς. Μια χωρίς προηγούμενο πληθυσμιακή αύξηση έχει σαν συνέπεια την επιβάρυνση των οικολογικών και κοινωνικών συστημάτων. Τα θεμέλια της παγκόσμιας ασφάλειας απειλούνται. Οι τάσεις αυτές είναι επικίνδυνες, χωρίς ωστόσο να είναι αναπώτερες.

Μπροστά στις Προκλήσεις

Εμείς επιλέγουμε, αν θα συνεταιριστούμε σε παγκόσμια κλίμακα, προκειμένου να φροντίσουμε τη Γη και τους συνανθρώπους μας ή θα διακινδυνεύουμε να καταστραφούμε, εμείς και η βιοποικιλότητα. Χρειάζονται αλλαγές εκ βάθρων στις αξίες, τους θεσμούς και τον τρόπο της ζωής μας. Πρέπει να αντιληφθούμε, πως όταν έχουν καλυφθεί οι βασικές ανάγκες, η ανθρώπινη εξέλιξη σημαίνει

πρωταρχικά να ζεις περισσότερο και όχι να αποκτάς περισσότερα. Διαθέτουμε τη γνώση και την τεχνολογία για να το πραγματοποιήσουμε, μειώνοντας το αντίκτυπο των παρεμβάσεών μας στο περιβάλλον. Η εμφάνιση μιας παγκόσμιας κοινότητας πολιτών διανοίγει νέες ευκαιρίες για την οικοδόμηση ενός δημοκρατικού και συμπονετικού κόσμου. Οι περιβαλλοντικές, οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές και πνευματικές μας προκλήσεις είναι αλληλοσυνυφασμένες, και μαζί έχουμε τη δυνατότητα να εκπονήσουμε περιεκτικές λύσεις.

Παγκόσμια Ευθύνη

Για να πραγματοποιήσουμε αυτούς τους στόχους, θα πρέπει να αποφασίσουμε να ζούμε με μια αίσθηση οικουμενικής ευθύνης, ταυτίζοντας τον εαυτό μας με ολόκληρη την κοινότητα της Γης όπως και με τις τοπικές κοινότητές μας. Είμαστε πολίτες σε διάφορα έθνη και την ίδια στιγμή σε έναν κόσμο, όπου το τοπικό και το παγκόσμιο συνδέονται. Όλοι μετέχουν στην ευθύνη για την τωρινή και τη μελλοντική ευημερία της ανθρώπινης οικογένειας και ευρύτερα της ζωής στον κόσμο. Το πνεύμα της ανθρώπινης αλληλεγγύης και της συγγένειας με κάθε ζωή ενισχύεται άμα ζούμε με σεβασμό για το μυστήριο της ύπαρξης, ευγνωμοσύνη για το δώρο της ζωής, και ταπεινότητα σχετικά με τη θέση του ανθρώπου μέσα στη φύση.

Προβάλλει η επιτακτική ανάγκη να μοιραστούμε ένα όραμα με ουσιώδεις αξίες, παρέχοντας ένα ηθικό έρεισμα για την δημιουργία μιας παγκόσμιας κοινότητας. Γι' αυτό, με μία ελπίδα και προσδοκία, θεσπίζουμε τις ακόλουθες αλληλοσυσχετιζόμενες αρχές ενός βιώσιμου τρόπου διαβίωσης, σαν ένα κοινό κριτήριο, βάσει του οποίου θα καθοδηγείται και θα αξιολογείται η στάση όλων των ατόμων, των οργανώσεων, των επιχειρήσεων, των κυβερνήσεων και των υπερεθνικών θεσμών.

Οι Αρχές του Καταστατικού Χάρτη της Γης

I. ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

1. Δείξε το σεβασμό σου προς τη Γη και προς τη ζωή σε όλες τις εκφάνσεις της.
 - α. Αναγνώρισε πως όλα τα όντα αλληλοεξαρτώνται και πως κάθε μορφή ζωής είναι πολύτιμη, ανεξαρτήτως της αξίας που της προσδίδουν οι άνθρωποι.
 - β. Δείξε πίστη στην έμφυτη αξιοπρέπεια όλων των ανθρώπινων υπάρξεων και στο διανοητικό, καλλιτεχνικό, ηθικό και πνευματικό δυναμικό της ανθρωπότητας.
2. Φρόντισε για την κοινότητα της ζωής, με κατανόηση, ευσπλαχνία, και αγάπη.
 - α. Αποδέξου πως παράλληλα με το δικαίωμα της κτήσης, διαχείρισης και χρήσης των φυσικών πόρων έρχεται το καθήκον της παρεμπόδισης κάθε περιβαλλοντικής βλάβης, καθώς και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
 - β. Αναγνώρισε, πως μεγαλύτερη ελευθερία, γνώση και δύναμη συνεπάγονται αυξημένη ευθύνη για την προώθηση του κοινού οφέλους.
3. Οικοδόμησε δημοκρατικές κοινωνίες, που να είναι δίκαιες, συμμετοχικές, βιώσιμες και ειρηνικές.
 - α. Διασφάλισε, ώστε οι κοινότητες κάθε κλίμακας να αποτελούν εγγύηση για τα

ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες και πρόσφερε σε κάθε άτομο μια ευκαιρία να αναδείξει ολόπλευρα το δυναμικό του/της.

β. Προήγαγε την οικονομική και κοινωνική δικαιοσύνη, παρέχοντας στον καθένα τη δυνατότητα να εξασφαλίσει σίγουρη και ουσιαστική διαβίωση με οικολογική συνείδηση.

4. Διαφύλαξε τη γενναιοδωρία και την ομορφιά του πλανήτη Γη για τη σημερινή και τις μέλλουσες γενεές.

α. Αναγνώρισε πως η ελευθερία δράσης σε κάθε γενιά έχει σαν γνώμονα τις ανάγκες των επόμενων γενεών.

β. Μετέφερε στις επόμενες γενεές αξίες, παραδόσεις και θεσμούς που στηρίζουν την μακρόπνοη ανάπτυξη των ανθρώπινων και οικολογικών κοινοτήτων της Γης. Για την εκπλήρωση των τεσσάρων αυτών ευρύτερων δεσμεύσεων, υπάρχει ανάγκη για :

II. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

5. Προστάτευσε και αποκατάστησε την ακεραιότητα των οικοσυστημάτων της Γης, επιδεικνύοντας ειδική μέριμνα για την βιοποικιλότητα και τις φυσικές διαδικασίες διατήρησης της ζωής.

α. Υιοθέτησε σε όλα τα επίπεδα βιώσιμα αναπτυξιακά προγράμματα και κανονισμούς, καθιστώντας αναπόσπαστο στοιχείο σε όλες τις αναπτυξιακές πρωτοβουλίες τη διατήρηση και αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

β. Προήγαγε την προστασία της έμβιας φύσης και της βιόσφαιρας, συμπεριλαμβάνοντας την άγρια φύση και τις θαλάσσιες περιοχές, έτσι ώστε να προστατεύονται τα οικοσυστήματα του πλανήτη, να διατηρείται η βιοποικιλότητα και να παραμένει η φυσική μας κληρονομιά.

γ. Προώθησε την αποκατάσταση απειλούμενων ειδών και οικοσυστημάτων.

δ. Θέσε υπό έλεγχο και εξολόθρευσε κάθε τύπου αφύσικους ή γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς, επιβλαβείς για τα εγχώρια είδη και το περιβάλλον και παρεμπόδισε την εισαγωγή τέτοιων βλαβερών παραγόντων.

ε. Ρύθμισε τη χρήση ανανεώσιμων πόρων, όπως είναι το νερό, τα εδάφη, τα δασικά προϊόντα και η θαλάσσια ζωή, έτσι ώστε να μην γίνεται υπέρβαση των ορίων ανανέωσης και να προστατεύεται η υγεία των οικοσυστημάτων.

στ. Διευθέτησε την διαδικασία εξόρυξης και χρήσης των μη ανανεώσιμων πόρων, όπως είναι τα ορυκτά και οι καύσιμες πρώτες ύλες, έτσι ώστε η εξάντληση να παραμένει σε χαμηλά επίπεδα και να μην επιβαρύνεται σοβαρά το περιβάλλον.

6. Υιοθέτησε την παρεμπόδιση της βλάβης, ως την βέλτιστη μέθοδο περιβαλλοντικής προστασίας και σε περίπτωση έλλειψης γνώσεων εφάρμοσε προσεγγιστικές μεθόδους πρόληψης.

α. Ανάλαβε δράση για να αποφευχθεί η πιθανότητα μιας σοβαρής ή μη αναστρέψιμης περιβαλλοντικής βλάβης, ακόμα και όταν η επιστημονική γνώση είναι ελλιπής ή περιορισμένη.

β. Κάλεσε όσους ισχυρίζονται πως η ανάληψη κάποιας προτεινόμενης δραστηριότητας δεν θα επιφέρει σημαντική βλάβη να αποδείξουν το αντίθετο και ανάγκασε τους εμπλεκόμενους να αναλάβουν την ευθύνη για κάθε περιβαλλοντική βλάβη.

γ. Διασφάλισε, ώστε η λήψη αποφάσεων να κατευθύνει τις επισωρευτικές,

μακροπρόθεσμες, έμμεσες, πολυδιάστατες και παγκόσμιες συνέπειες των ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

δ. Απότρεψε τη μόλυνση σε κάθε τομέα του περιβάλλοντος και μην επιτρέψεις στην παραγωγή ραδιενεργών, τοξικών ή άλλων επικίνδυνων ουσιών.

7. Υιοθέτησε μοντέλα παραγωγής, κατανάλωσης και αναπαραγωγής που σέβονται τις αναπαραγωγικές ικανότητες του πλανήτη, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ευημερία της κοινότητας.

α. Μείωσε, επαναχρησιμοποίησε και ανακύκλωσε τα υλικά που χρησιμοποιούνται από συστήματα παραγωγής και κατανάλωσης και βεβαιώσου ως προς τη δυνατότητα αφομοίωσης των υπολειμμάτων από τα οικοσυστήματα.

β. Ενήργησε με αυτοσυγκράτηση και αποτελεσματικότητα σε ότι αφορά τη χρήση ενέργειας και στηρίξου όλο και περισσότερο σε ανανεώσιμες πηγές, όπως είναι η ηλιακή και η αιολική ενέργεια.

γ. Προώθησε την ανάπτυξη, υιοθέτηση και δίκαιη κατανομή τεχνολογίας φιλικής προς το περιβάλλον.

δ. Ενσωμάτωσε στην τιμή πώλησης των προϊόντων και υπηρεσιών το πλήρες περιβαλλοντικό και κοινωνικό κόστος τους και πρόσφερε στους καταναλωτές την ευκαιρία να γνωρίσουν προϊόντα που ανταποκρίνονται στις υψηλότερες κοινωνικές και περιβαλλοντικές προδιαγραφές.

ε. Διασφάλισε καθολική πρόσβαση σε ένα σύστημα υγείας που προωθεί υγιείς και υπεύθυνες αναπαραγωγικές διαδικασίες.

στ. Υιοθέτησε πρότυπα που δίνουν έμφαση στην ποιότητα της ζωής και την υλική επάρκεια στα πλαίσια του πεπερασμένου κόσμου μας.

8. Μελέτησε σε βάθος την οικολογική βιωσιμότητα και προώθησε την ανοικτή ανταλλαγή και ευρεία εφαρμογή της αποκτώμενης γνώσης.

α. Υποστήριξε τη διεθνή επιστημονική και τεχνική συνεργασία για τη βιωσιμότητα, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στις ανάγκες των αναπτυσσόμενων χωρών.

β. Αναγνώρισε και διαφύλαξε την παραδοσιακή γνώση και πνευματική σοφία σε κάθε κουλτούρα που συμβάλλει στην περιβαλλοντική προστασία και στην ανθρώπινη ευημερία.

γ. Βεβαιώσου, ότι οι πληροφορίες που έχουν ζωτική σημασία για την ανθρώπινη υγεία και την προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων γενετικών πληροφοριών, παραμένουν ευρύτερα διαθέσιμες στο πλατύ κοινό.

III. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

9. Εξάλειψε τη φτώχεια, σαν ηθικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό καθήκον. Α.

Εξασφάλισε το δικαίωμα για πόσιμο νερό, καθαρό αέρα, τροφή, εδάφη χωρίς μόλυνση, στέγαση και εγκαταστάσεις υγιεινής, με κατανομή των απαιτούμενων εθνικών και παγκόσμιων πόρων.

β. Ενδυνάμωσε κάθε ανθρώπινο ον, παρέχοντας την εκπαίδευση και τα μέσα, ώστε να εξασφαλίζεται μια ικανοποιητική διαβίωση και συγκρότησε δίκτυα προστασίας και ασφάλειας για όσους αδυνατούν να εξασφαλίσουν τα προς το ζην.

γ. Μερίμνησε για τους καταφρονημένους, προστάτεψε τους ευπαθείς, υπηρέτησε τους δυστυχούντες και βοήθησέ τους να αναπτύξουν το δυναμικό τους και να πραγματοποιήσουν τις προσδοκίες τους.

10. Διασφάλισε, ώστε οικονομικές δραστηριότητες και οι θεσμοί σε όλα τα επίπεδα προωθούν την ανθρώπινη εξέλιξη με δίκαιο και βιώσιμο τρόπο.

α. Προώθησε την δίκαιη κατανομή του πλούτου σε κάθε έθνος και μεταξύ των εθνών.

β. Ενίσχυσε τους διανοητικούς, οικονομικούς, τεχνικούς και κοινωνικούς πόρους των αναπτυσσόμενων εθνών και απάλλαξέ τα από το βάρος των διεθνών χρεών.

γ. Βεβαιώσου, πως το εμπόριο στο σύνολό του υποστηρίζει τη χρήση βιώσιμων πόρων, την προστασία του περιβάλλοντος και εργασιακές δομές που συντελούν στην πρόοδο.

δ. Ζήτησε από πολυεθνικές εταιρίες και εθνικούς οικονομικούς οργανισμούς να ενεργούν με διαφάνεια προς το κοινό όφελος και κατάστησέ τις υπεύθυνες για τις συνέπειες των δραστηριοτήτων τους.

11. Διασφάλισε την ισότητα και την ισοτιμία των φύλων σαν προϋπόθεση για τη βιώσιμη ανάπτυξη και διαβεβαίωσε καθολική πρόσβαση στην εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη και την οικονομική ευκαιρία.

α. Προασπίσου τα ανθρώπινα δικαιώματα των γυναικών και των κοριτσιών και βάλε τέλος σε κάθε βιαιότητα απέναντί τους.

β. Προώθησε την ενεργή συμμετοχή των γυναικών σε όλους τους τομείς της οικονομικής, πολιτικής, δημόσιας, κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής, καθιστώντας τις πλήρεις και ισότιμους εταίρους, υπεύθυνα άτομα στη λήψη αποφάσεων, ηγέτες και παρέχοντας τους τη δυνατότητα να επωφελούνται ολόπλευρα από κάθε είδους ευεργετικά οφέλη.

γ. Ενίσχυσε τις οικογένειες και ενδυνάμωσε ένα καθεστώς ασφάλειας και στοργικής κατανόησης μεταξύ όλων των μελών.

12. Διαφύλαξε το αδιάκριτο δικαίωμα όλων για ένα φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, που σέβεται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, τη φυσική υγεία και την πνευματική ευημερία, με ιδιαίτερη έμφαση στα δικαιώματα των αυτοχθόνων λαών και των μειονοτήτων.

α. Εξάλειψε κάθε μορφής διάκριση, που βασίζεται στη φυλή, το χρώμα, το φύλο, τη σεξουαλική προτίμηση, τη θρησκεία, τη γλώσσα, την υπηκοότητα, και την εθνική ή κοινωνική προέλευση.

β. Προασπίσου το δικαίωμα των αυτοχθόνων λαών στη διατήρηση του πνευματικού τους υπόβαθρου, της γνώσης, των εδαφών και των πλουτοπαραγωγικών πηγών καθώς και του τρόπου ζωής και των συνηθειών τους, που σχετίζονται με την ουσιώδη διαβίωσή τους.

γ. Περιέβαλε με εκτίμηση και ενίσχυσε τα νεαρά άτομα των κοινοτήτων μας, παρέχοντας τους τη δυνατότητα να εκπληρώσουν τον πρωταρχικό ρόλο τους, εγκαθιδρύοντας βιώσιμες κοινωνίες.

δ. Προστάτεψε και αποκατάστησε περιοχές εξέχουσας πολιτιστικής και πνευματικής σημασίας.

IV. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΗ ΒΙΑ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ

13. Ενίσχυσε τους δημοκρατικούς θεσμούς σε όλα τα επίπεδα και εξασφάλισε διαφάνεια και υπευθυνότητα στη διακυβέρνηση, συμμετοχικές και περιεκτικές διαδικασίες στη λήψη των αποφάσεων, καθώς και πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

α. Διάσωσε το δικαίωμα κάθε ατόμου να λαμβάνει σαφή και επίκαιρη πληροφόρηση για περιβαλλοντικά θέματα και για κάθε αναπτυξιακό σχέδιο και δραστηριότητα που ενδέχεται να τα επηρεάζει ή να αφορά άμεσα τα συμφέροντά τους.

β. Υποστήριξε την τοπική, περιφερειακή και παγκόσμια κοινωνία πολιτών και δώσε έμφαση στη σημασία συμμετοχής όλων των ενδιαφερόμενων ατόμων και οργανώσεων στη λήψη αποφάσεων.

γ. Προάσπισε τα δικαιώματα της ελευθερίας γνώμης, έκφρασης, της ειρηνικής συγκέντρωσης, της σύστασης οργάνωσης και της διαφωνίας.

δ. Θέσπισε αποτελεσματική και ικανοποιητική πρόσβαση σε κυβερνητικές και ανεξάρτητες νομικές διαδικασίες, που συμπεριλαμβάνουν την επανόρθωση και αποκατάσταση κάθε περιβαλλοντικής βλάβης και ενός τέτοιου κινδύνου.

ε. Καταπολέμησε τη διαφθορά σε όλους τους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

στ. Ενδυνάμωσε τις τοπικές κοινότητες, παρέχοντας τους τη δυνατότητα να φροντίζουν για το περιβάλλον τους και ανάθεσε περιβαλλοντικές αρμοδιότητες σε κυβερνητικά κλιμάκια, όπου μπορούν να διευθετηθούν με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα.

14. Ενσωμάτωσε στην επίσημη εκπαίδευση και την δια βίου μάθηση τη γνώση, τις αξίες και τις δεξιότητες που απαιτούνται για έναν επαρκή τρόπο διαβίωσης.

α. Εφοδίασε τους πάντες, ιδίως παιδιά και νέους, με το δικαίωμα πρόσβασης στην εκπαίδευση, παρέχοντας τους τη δυνατότητα να συμβάλλουν ενεργά στην βιώσιμη ανάπτυξη.

β. Προώθησε τη συμβολή των τεχνών, της φιλοσοφίας και των επιστημών στην εκπαίδευση περί βιωσιμότητας.

γ. Ενίσχυσε τον ρόλο των ΜΜΕ, για την ενδυνάμωση της συνείδησης σε ότι αφορά τις οικολογικές και κοινωνικές προκλήσεις.

δ. Αναγνώρισε τη σημασία της ηθικής και πνευματικής εκπαίδευσης στην διατήρηση της ζωής.

15. Αντιμετώπισε όλα τα έμβια όντα με σεβασμό και συναίσθηση.

α. Παρεμπόδισε την κακοποίηση των ζώων που διαβιώνουν στις ανθρώπινες κοινότητες και μην επιτρέπεις να υποφέρουν.

β. Προστάτεψε τα άγρια ζώα από μεθόδους κυνηγίου, αιχμαλωσίας και αλίευσης που προκαλούν ακραίο, παρατεταμένο και αδικαιολόγητο πόνο.

γ. Απόφυγε ή απόκλεισε όσο το δυνατό περισσότερο την αιχμαλωσία ή καταστροφή μη προστατευόμενων ειδών.

16. Προώθησε μια κουλτούρα διαλλακτικότητας, μη βίας και ειρήνης.

α. Ενθάρρυνε και υποστήριξε την αμοιβαία κατανόηση, αλληλεγγύη και συνεργασία ανάμεσα σε ανθρώπους, στο εσωτερικό των χωρών και μεταξύ των εθνών.

β. Εφάρμοσε περιεκτικές στρατηγικές για την αποφυγή βίαιων συγκρούσεων και χρησιμοποίησε τη συνεργασία στη λύση των προβλημάτων προκειμένου να διευθετηθούν και επιλυθούν περιβαλλοντικές διαφωνίες και άλλες διενέξεις.

γ. Προώθησε την αποστρατιωτικοποίηση των εθνικών συστημάτων ασφαλείας στο επίπεδο μιας, μη προκλητικής αμυντικής στάσης, και διοχέτευσε τους

στρατιωτικούς πόρους σε ειρηνικούς σκοπούς, που συμπεριλαμβάνουν την οικολογική αποκατάσταση.

δ. Εξάλειψε τα πυρηνικά, βιολογικά και τοξικά όπλα και τα άλλα όπλα μαζικής καταστροφής.

ε. Βεβαιώσου ώστε κάθε χρήση της γήινης τροχιάς ή του διαστήματος συμβαδίζει με την περιβαλλοντική προστασία και την ειρήνη.

στ. Αναγνώρισε πως η ειρήνη είναι η ολοκλήρωση που δημιουργείται μέσω ορθών σχέσεων με τον εαυτό μας, άλλους ανθρώπους, άλλες κουλτούρες, άλλες μορφές ζωής, τον πλανήτη Γη και το σύμπαν στο οποίο ανήκουμε.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Όσο ποτέ πριν στην ιστορία, το κοινό πεπρωμένο μας καλεί να αναζητήσουμε μια νέα αρχή. Η υπόσχεση αυτών των αρχών του Καταστατικού Χάρτη της Γης συνιστά μια τέτοια έναρξη. Για να εκπληρώσουμε αυτή την υπόσχεση, χρειάζεται να δεσμευτούμε ότι θα υιοθετήσουμε και θα προωθήσουμε τις αξίες και τους στόχους του Χάρτη.

Κάτι τέτοιο απαιτεί αλλαγές τόσο ως προς τον τρόπο που σκεφτόμαστε όσο και στα συναισθήματά μας. Χρειάζεται μια νέα αίσθηση διεθνούς αλληλεξάρτησης και παγκόσμιας υπευθυνότητας. Είναι απαραίτητο να αναπτύξουμε διορατικά και να δώσουμε υπόσταση στο όραμα για έναν βιώσιμο τρόπο ζωής σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο. Η πολιτιστική μας διαφοροποίηση αποτελεί μια πολύτιμη κληρονομιά και οι διάφορες κουλτούρες θα βρουν τον δικό τους ιδιαίτερο τρόπο υλοποίησης του οράματος. Χρειάζεται να εμβυθύνουμε και να διευρύνουμε τον παγκόσμιο διάλογο, που έφερε στο φως τον Καταστατικό Χάρτη της Γης, διότι έχουμε πολλά να διδαχτούμε από την διαρκή συνεργατική αναζήτηση για αλήθεια και σοφία. Στη ζωή συχνά παρεμβάλλονται εντάσεις ανάμεσα σε σημαντικές αξίες. Αυτό μπορεί να σημαίνει δύσκολες επιλογές. Παρόλα αυτά, χρειάζεται να βρούμε τρόπους εναρμόνισης της ποικιλομορφίας με την ενότητα, της ενάσκησης ελευθερίας με το κοινό όφελος, των αμεσότερων αποτελεσμάτων με τους μακρόπνοους στόχους. Κάθε άτομο, οικογένεια, οργάνωση και κοινότητα έχει να διαδραματίσει έναν σημαντικό ρόλο. Οι τέχνες, οι επιστήμες, οι θρησκείες, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα ΜΜΕ, οι επιχειρήσεις, οι ΜΚΟ και οι κυβερνήσεις, όλοι καλούνται να προσφέρουν δημιουργική ηγεσία. Η συνεργασία μεταξύ κυβερνήσεων, κοινωνίας των πολιτών και επιχειρήσεων είναι απαραίτητη για αποτελεσματική διακυβέρνηση.

Για να συσταθεί μια βιώσιμη παγκόσμια κοινότητα, πρέπει τα έθνη του κόσμου να ανανεώσουν την δέσμευσή τους προς τα Ηνωμένα Έθνη, να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους υπό τις υπάρχουσες διεθνείς συμβάσεις και να υποστηρίξουν την εφαρμογή των Αρχών του Καταστατικού Χάρτη της Γης, συγκροτώντας ένα νόμιμο διεθνές όργανο με δεσμευτική ισχύ σε ότι αφορά το περιβάλλον και την ανάπτυξη.

Ας μείνει αξέχαστη η εποχή μας για την ανάδειξη ενός νέου σεβασμού προς τη ζωή, τη σταθερή απόφαση στην επίτευξη βιωσιμότητας, την επιτάχυνση του αγώνα για δικαιοσύνη και ειρήνη και για τον χαρμόσυνο εορτασμό της ζωής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

Βιωσιμότητα

Από το 1987 η ιδέα της βιωσιμότητας, στόχος του Καταστατικού Χάρτη της Γης, έχει τοποθετηθεί ως εξής: μια βιώσιμη κοινωνία είναι μία που ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες.

Σε τι σημαντικές δράσεις θα μπορούσαμε να στηριχθούμε για να φτάσουμε εκεί;

- 1) Να επεκτείνουμε τον ορίζοντα σχεδιασμού. Να βασισθούμε σε υπάρχουσες επιλογές και ακόμη περισσότερο στα μακροπρόθεσμα κόστη και κέρδη.
- 2) Να βελτιώσουμε τα σημάδια. Να μάθουμε πιο πολλά για τη πραγματική ευημερία του ανθρώπινου πληθυσμού και τη πραγματική επίπτωση στο οικοσύστημα από τη δραστηριότητα των ανθρώπων.
- 3) Να επιταχύνουμε το χρόνο αντίδρασης και να κοιτάξουμε ενεργά για σημάδια που δείχνουν πότε το περιβάλλον ή η κοινωνία είναι σε δοκιμασία. Να αποφασίσουμε το τι θα κάνουμε όταν παρουσιασθεί το πρόβλημα, αν δεν μπορούμε να το προλάβουμε.
- 4) Να αποφύγουμε τη διάβρωση ανανεώσιμων πηγών.
- 5) Να χρησιμοποιήσουμε τους πόρους με τη μέγιστη αποδοτικότητα.
- 6) Να επιβραδύνουμε (παγκοσμίως, και όχι οριζόντια για όλες τις τοπικές κοινωνίες) και τελικώς να βάλουμε τέλος στην εκθετική αύξηση του πληθυσμού και του φυσικού κεφαλαίου. Δηλ. Οι γεννήσεις θα πρέπει να είναι περίπου ίσες με τους θανάτους και οι ρυθμοί επένδυσης να είναι περίπου ίσοι με τους ρυθμούς απόσβεσης (Δηλ. Να μην εκβιάζουμε για περισσότερη παραγωγή από τις πηγές)

Το να βρεθούμε σε ένα κόσμο όχι μόνο βιώσιμο αλλά και βαθιά επιθυμητό, εναπόκειται στην άσκηση ηγεσίας, ηθικής, οράματος και κουράγιου, μοντέλο όχι ηλεκτρονικού υπολογιστή αλλά της ανθρώπινης υπόστασης και ψυχής.

ΒΙΩΣΙΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: είναι η αύξηση της δυνατότητας ικανοποίησης των ατομικών και κοινωνικών αναγκών. Δηλ. αύξηση του ΑΕΠ.

ΒΙΩΣΙΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ : είναι η οικονομική ανάπτυξη που λαμβάνει υπόψη τη προστασία του περιβάλλοντος και τη βιωσιμότητα. Η βιωσιμότητα υπονοεί ότι οι φυσικοί πόροι υφίστανται εκμετάλλευση με ρυθμό μικρότερο από αυτό που ανανεώνονται, αλλιώς γίνεται περιβαλλοντική υποβάθμιση. Αυτό μπορεί να φέρει οικολογική κρίση, δηλ. το οικοσύστημα δεν μπορεί να υποστηρίξει την ανθρωπίν

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

Πρωτόκολλο του Τόκιο

Στη μελέτη της οικολογικά ευαίσθητης ανάπτυξης σημείο αναφοράς είναι το πρωτόκολλο του ΚΙΟΤΟ (1997) με συστάσεις όπως: προώθηση χρήσεως «ενεργειακών καθαρών» μέσων

μετακίνησης (π.χ. ηλεκτρικά αυτοκίνητα), «βιωσιμότερη» αναθεώρηση αγροτικής πολιτικής, οικολογικός χαρακτηρισμός καταναλωτικών προϊόντων, βιοτεχνολογία, κλπ. Το πρωτόκολλο του ΚΙΟΤΟ αποτελεί οδικό χάρτη για την μακροπρόθεσμη αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος που προκαλείται από την αύξηση των ανθρωπογενών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Η βιοκλιματική αρχιτεκτονική είναι τεχνολογικό εργαλείο προς αυτή τη κατεύθυνση

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Donella Meadows, Jargen Randers, Dennis Meadows [LIMITS TO GROWTH] The 30 – years Update.
 2. Gwendolyn Hallsmith, Christian Layke, Melissa Ferrett [Taking action for Sustainability]
 3. James Rising [The Coming Yrars]
 4. Robert Shapiro [Futurcast]
 5. William Strauss and Neil Howe [The fourth Turning]
 6. Alvin Toffler [Future shock]
 7. Colin Mason [A Short History Of The FUTURE surviving The 2030 Spike]
 8. Peter m. Sence [FIFTH DISCIPLINE]
 9. Βασιλική Χρυσανθοπούλου [ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΛΑΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΥΤΙΝΑ ΤΗΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ]
-